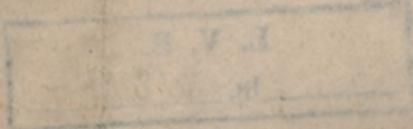

Mahjas Veesis

Politisks un literarisks laikraksts.

Dzētrdesmit septītā gada gahjums.

1902.

Athbildīgē redaktori: Dr. phil. **Arnolds Plates.** Dr. philos. **P. Sālīts.**

Rīga, 1902.

Drukats Ernstā Plates tipo-litografijā, burtu leetuvi un foto-limigrafijā, vee Petera bānīzās, pašča namā.

L. V. E.
In 218154.

1957

Дозволено цензурою. г. Рига, 21 декабря 1902 года.

S a f u r s.

I. Sadjhwe, tuntas fainmeeziba, laufainmeeziba.

	Nr.
Sweiki jaunā gadā!	1
Muhļu pahrtikas beedribu gauſas attīstibas eemesli un wiņu no- wehrschana.	1, 2, 3
Waj wahzeeschi pahrees latveeschos?	3, 4
Mahkligas mehloſchanas iſplatischana Kurzemē	3
Kahds wahrds par sahdsibam	4
Finantschu ministra Wittes domas par semistem	4
Latveeschu wehletaju ſpehks Leepajā	5
Semneku dſihwokti	5
Kreewijas ſinkopiba	6
Jahnis Klawiāsch †	6
Peesihme pee R. Widsemneeka rafsta „Rīgas Latveeschu beedriba un wiņas pehleji“	7
Kahds wahrds par polizijas uradnikeem	7
Profesors Karlis Bergs †	7
Schemachas kaiastrofa	7
Atſlats uſ Leepajās wehleschanam	8
Par eeweħribu muhļu laukfaimneekeem	8
Par pagasta krahſchanas un aifdoſchanas magafinam	9
Nujenes Šemkopibas beedribas 25 gadu jubilejas iſtahde	9, 27, 28, 29
Leepajās wehleschanu iſnahkums	9
Schemacha	9
Waj latveeschu jaunawas ūdomas par to, kā īām truhkti latvissas iſgħiħibas?	10
Latveeschu un īgaunu ūtisħħiġi Walkā	10
Wehstules par dahrskopibu	10
Kā aiffargat mēſħus no degħſchanas	11, 12, 13
Archangelskas latveeschu kolonijas	11
Semes nodokti Widsemes gubernā 1902. g.	12
Waldbas pasinojumi par nekahrtibam Maſlaħa	12
Peebildums pee rafsta „Par pagasta magafinam“	13
Leels dahrskopibas eenaidneks	14
Pagastu kasaki	14
Peesihmes pee R. Widsemneeka rafsta „Pagasta ruktu fastahdischana“	16
Par zehu Klaušam	14
Bewwaines III. laukfaimneeziżibas iſtahde	16, 31
Laukfaimneeku iſtureſchanas pret derigeem rafsteem un padomeem	17, 18, 19, 20
Sibirijas ūwejha ruhpneeziba	17, 18, 19
Mineratu meħħli dahrſā un mēſħkopibā	17, 18
Ernsts Dūnsbergs	17
X. laukfaimneeziżibas iſtahde Zehfis	19, 28
Pagastu rafstweschu stahwolkis	20
Kahds wahrds par strahdneku truhkunu	21
Uſaizinajums uſ bishkopibas kurseem	21
Iſgħiħibas un darbs	22
Zirkulars par Čarkowas nemeereem	24
Atlaħta webstule Rīgas Latveeschu beedribai	24
Par aizzeloschanu uſ Sibiriju	25, 26, 27, 28
Wehl kahds wahrds pagasta ruktu fastahdischana leetā	25
Amatneeku mahżekki uſ laukeem	26
Pagastu striħveru ſapulze Madleenā	26
Andrejs Pumpurs ſawā pehdejā gaitā	27
Kā laužimeekeem weizas ar weetū dabuħſchanu Rīgā	29
Behrsmiħcha	29, 30, 32
Sirgu uſpirkſchana armijas wajadſibam	29
Jauns iſmeħġinajums	30
Keisara deenas Rewelē	31
Pagasta amatu wiħru wehleschana	32, 33
Paſčpalibidsiba laukfaimneeziżibā un tautas iſgħiħibas	32, 33
Baltijas pahrtikas beedribu eeweħribai	33
Taixniba uſwar	34, 35, 36
Attihdsiba kroha krogeem peħz monopola eeweħschana	34
Zirkulars par studentu uſħemħanu augħiżkoläs	34
Pagasta striħveru pahrweħleschana	35
Katkalmeni un keege lu leetoschana Baltijā	35
Tautas apgaismoſchanas ministra zirkulars mahżibas apgabalu furatoreem	35
Muijsħas polizijas peenahkumu iſpildiſchana Baltijā	36
Kurſlas manewri	36, 37
Tukuma Weefigas beedribas jaunā nama eesweħtiſchana un 20 gadu pastahweħschanas ūweħħfi	37
Kreewijas rascha 1902. gadā	38
Maneem zeeniteem lafitajeem par finu. No Dr. phil. A. Plates	38
Par kirbju audjeſħanu	39
Weentuliba un ūbeedriba, kā individualas attihstibas faktors	41, 42
Muhļu lauku iſrikojnmi un to daſchadee eespaidi uſ jauno paaudfi	41
Par ūfimneezibu un modi	40
Par ūfimneezibu tagadnē	42, 43
Wehl kahds wahrds par Baltijas muijsħu polizijam	42
Laukfaimneeziżibas komiteju darbiba Kreewijā	43
Jura Allunana peeminietka atlaħſchana	44
Muhļu laukfaimneeku ūpaidige naudas apstahki	44
Par pagasta rafstweschu ūfawtar. paſčpalibidsiba beedribu dibinaſchana Baltijas gubernās	44
Zelu jautajums Widsemē	45
Krogi un zefineeki	45
Par Kreewijas eksporta ūwejha ūt-tarbijsa labuma finā Kas ir Morituri?	45
Rīgas Latveeschu ūt-tarbijsa	46, 48, 49
Kursemes gubernas laukfaimneeziżibas wajadſibu komitejas feħdes ū gada 28. un 29. oktobri	46, 47

	Nr.
Rigas Latveeschu Amatn. Val. beedr. jaunā nama eefwehtischana un	
Rigas Latveeschu Sabeedribas atlahaſchana	47, 48
Walmeeras apr. laukfaimneezibas komitejas otrā sehde	48
Uſbrukuns ſeeweeshu gara ſvehjam	49, 50, 51
Widsemes muſchneeku Kreditbeedribas ſwehſki	49
Widsemes gubernas laukfaimneezibas wajadſibu komitejas fehdes	50—52
Krona ſemneeku mahju eepirkſchana	50—51
Par wehtram	52
Gada mainā	52

II. Skola un audsingaðana

Pehtijumi par behrneem	11, 12
Behrnu tikumisku juhtu attihstischana vienis skolas laika	14, 15
Strahpes naudas veedfishchana par nolawetam deenam lut. pagasta skolas	16
Mahfsas nosihme audfinafchanā	21
Weetalwas Ministrijas skola dahrskopibas finā	21
Audfinafchanas augstakee prafejumi	23, 24
Par mahfslibu audfinafchanā	30, 31
Skolotaja pefishmēs	42
Kahds wahrds par audfinafchanu	39, 40, 41
Par behrnu audfinafchanu	47

III. Dabas īpatnējums, mechanika, ahrīstītība un statistika

Alkohola eespaids us behrna organismu	6
Par gaifa eespaidu us zilwela un dsihvneekem laukā un telpās	7, 8
Suni, kā lipigu slimibū išplatitāji	8
Gedīhwotajū kustība	10
Seemā waj waſarā zirst fokus?	13
Siņju pīčīgība dsihwe	14, 15
Kukainu loma dabas ekonomijā un zilwela dsihwē	16, 17, 18, 19
Seltainais sihdwehrpejs	17
Simtahjīs	19
Uzinspriķe	19
Boraniķas ekskursijas	20, 21, 22, 23, 25, 26, 37, 38
Drahschu tahrpi	20
Waj Antīfu katastrofa war atstaht eespaidu us muhſu laiku?	21
Wulkani	24, 27
Kukainu temperatūra	28, 29
Kā kustoni ušmēlē ūawus miteklūs	30
Ugunšwehmeju kalni	31, 32, 33, 34, 35, 36
Mescha dabifkee eenaidneeki	40
Lapu birschana rudenī	43, 44
Vasaules labibas rascha 1902. g.	44, 45
Zukurs un zukurveelas	45

IV. Vēsture, etnogrāfija, geogrāfija, filosofija, zelojumi.

Aloholā eespaids us kustoneem un augeem	47
Austrumi un reetumi	1, 2
Muhfsi dīshwes nesašanas	3
Gara darbiba	4, 5, 6
Pesimisms dīshwē	9, 10
Fisila un politika widus laikos	11, 12
Latveeschi Deenvid-Brasilijā	23, 24
Družīnas par peenahkumu	31
Brāndesa domas par tautibū	38
Sverdrupa ekspedīzija	39
Mahnu sahkotne	46
Seeweeshu jautajums un websture	48

V. Nakstneeziba, mahksla, dseja, grahmatas, walodneeziba.

Jaunais gadu simtenis aust	1
Pasakas. Sazerejīs Anss Verchis Puščkaitis.	3
Homeopatijs padoma denejs	5
Mahjas mahziba lihds školas laikam. Saſtādijīs A. Žende	13
Lubu literatura	15
Muhsu kritika	24, 26
Kahds wahrds par lubu literaturu	25
Mahjsaimneezības un Pawahru mahkla	25
Sinibu komisijas waſaras ſapulzes	26, 27, 28, 29
Andrejs Pumpurs †	27
Mahkliſli mehſli dahrskopibā	28
Atſkats uſ ſchi gada R. L. B. Sinibu komisijas waſaras ſapulzem	30
Pahrmainas latweeſchu awiſhneezība	30
Kas tur brauz — ſeme rihb?	34
Koru dſeedaſchanas peekopīchana pehdejos 7 gados	40
Ķinas valodas un literatūras profesors P. Schmidts	42
Nobela godalgas.	43
Widsemes wežā un jaunā laika grahmata 1903. g.	45
Rokas grahmata tagadejā latweeſchu pareiſrakſtiibā. No Zukura	45
Baltijas gada grahmata 1903. g.	47
Plaufchu dilonis un ahrſtneezības lihdsſekti. No Dr. med. Beldawa.	50
Latweeſchu literariskā beedribas gada ſapulze	51—52

VI. Teeju leetas, likumi, prahwas, jautajumi un atbildes.

Jahnu wakars ar nelaimigām felam. Likai wahrda deenas deht 1
Teesfleetu jautajumi un atbildes. 1, 4, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 18,
19, 22, 28, 29, 30, 31, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 44, 45, 46, 47, 48.

Nelaimes gadijums waj slepkaniba?	2
Pagasta naudas flapja sahdsiba if Zeraukstes pagasta nama	3
Laulibas leetās. — Senata paskaidrojumi	4
Pagasta naudas flapja sahdsiba Jaun-Swirlauka	5
Kam nahlos alga?	6
Nepateefas leezibas doschana	7
Gelschlecu ministrijas paskaidrojums	9
Pavlowskas sahdsicas fektanti Sumos	9
Paskaidrojumi ruhpnezzibas nodokli leetā	10
Dedzinashanas prahwa	10
Kozafla leetā	10
Vi Rīgas fabriku strahdneeku dñihwes	10
Ahbolu fainnekeem par eewehebri	11
Peherens fund deht	12
Waj eeweheletai amata personai teesiba atteiktees no amata ispildishanas	14
Kā rīkkojas meesneeki	16
Par kaushanās frogā	18
Welselu parahdi	31
Waj pahrdewat poli waj meestiti?	32
Litumi par luteranu draudschi mahzitajeem	37, 38, 39
Applaupischnana uj zela. — Teesas apmaiņoschana	42
No medibu sagta par slepkanu	43
Naudas viltotaji teesas preeschā	44
Sawada sahdsibas prahwa	45
Uusbudinajumā išdarits nosegums	46
Vi zelu praktikas	49

VII. Ahrsemju notikumi un politika.

Atslats uj 1901. gadu	1
Kā angli web karu. — Kahdas beigas buhs Deenvid-Afrikas karam	1
Dewets.	1
Pasaules tagadejais politiskais stahwollis	2, 3
Mandschurija un Koreja kā naida zehlons starp Kreemiju un Japānu	2
Anglu-buhru karsh 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 20	20
Buhru guhstekni Bermudās	5
Latveetis Hēlenas salā	6
Ko mahzamees no Transvalas kara?	8
Waldibas pafinojums anglu-japanu lihguma leetā	11
Nolihgums starp Kreewiju un Kini par Mandschuriju	15
Paastara deena Sen-Pjera.	19, 20
Presidenta Lubē weefoschanās	20
Franzija un viinas presidenti	21, 22
Kas ushwareja.	22
Meera lihgums	22
Jau-n-Australija	31
Wahu kejsars Wilhelms II.	32, 33
Zihna starp valsti un garidsnezzibu Franzija	33
Pretorijas meera wehsture.	33
Kavi nahlotni.	34
Amerika amerikaneem	35
Daru kolonijas	36
Rudolfs Wirkhovs †	37
Bulgarijas svehitti	39
Emls Sola †.	39, 40
Austro-Ungarijas apstahkti	41
Spanijas parlaments	42
Latveetshu buhwstrahdneekli Hamburgā	43
Eiropas politiskai tahlajos austromos	44
Anglijas kara-floote	44
Maroka	45
Bretanas apstahkti	46
Americas tresti	48

21

VIII. Augneežiba.

Tvaifona „General Stobelew“ bojā eeschana	8
Rīgas Augneežiba 1901. g.	44—48

IX. Siktumi.

Jauna elektriska lampa. — Weens miljards minušchū!	1
Sawada paraša. — Delirium.	2
Wezaki un beheni. — Paulibas uj isprovi	3
Geologs Mutschketovs. — Sintetiski pagatatos zukturs	4
Saudsejet putninus. — Tehrauda karalis. — Jauns antisepītis	5
Desss gaissma. — Sillijs Pridoms. — Markonija neisdewiba	6
Par olu baribas wehrtibu. — Zutura derigums ūrgeem	7
Aiswehsturista bilschu galerija. — Galwas kausi. — Schurnali	8
Schemachas semestrižē. — Jauns zutura augšs	9
Kopeja mahziba sehneem un meitenem. — Nehšu ijsmantotshana	10
Narolepšja jeb qulechanas fehrga. — Schķidrs gaiss	11
Alatisija. — Enciklopedija par juhudu tautu. — Pulvera eksplōzija	12
Klingerā Beethowens. — Ragana 20. gadu ūntent	13
Kā kahda arabeete glahbuse ūnu godu.	14
Selta rati.	15
Kabels zaur leelo juhru	18
Edwards VII. ubagu meelasts	18
Karsts uhdens. — Leetas koki. — Pupas novahrit. — Krabsas nomasgat	21
Zentrifugu ūneests. — Bruhllenu mehtras.	22
Kartupelu puhschana. — Kahpostu kahpuri. — Swirbuti	23
Mejhrofites. — Kartupelu ūpas	24
Istahditagi Parīze 1900. — Kineeschu kara fugis. — Matrosis kā waronis	25
Lulta fagahschanas. — Nelaimē zaur ugunsgrehtu	26
Kā zelas galwas ūhpes.	27
Semes trižē Salontofos. — Nefadedsinams papirs.	28
Andre liktens. — Nelaimē oglu raktuwēs.	29
Barbarijska welna iſdīhshana. — Semes trižē Persijā. — 11 gadus wezs ūleptawa	30
Dhelszelā brauzeens bresmās. — 75 semes trižes 3 deenās	31
Wines galma mušika Christa nahwe	32
Mineralmeħħeli dahrstopibā	33
Jaunakee panahkumi kirurgijā. — Sauš un leetaini gadi	34
Interefants eewehejums. — Kur mode zehlās?	35
Mehles ijsgreeschana. — Sen-Pjera. — Kur paleek ūtis? — Grojsans gaiss fugis	36
Martinika. — Vilshainas sekes. — Kinas statistika	37
Wilsigas laukfaimnezzibas mašchinās. — Grosami gaiss fugi. — Matu ūreeshana un ūugħschana	38
Jauna pasaules waloda. — Dramatiska filā għrahmatu	39
Skudru ijsnhedschana. — Daxħidi rezepti	40
Par flahpella rinkoschamu dabā. — Lauvu lauki Anglija. — Kinas studenti	40
Surmi. — Serumus pret fħarlaħu. — Marlona nomoni	42
Par temperatūras ūz-paidei uj-schuhposchamu. — Slimbiu diġġi deguna. — ū-Swaigħħu leenus	43
Teografejamas mašchinās. — Ūtsejjas pupas. — Elektrijsi ūl-lati	44
Gloripjoni. — Alhambra bresmās	45
Peterburgas un Maſlaħas teatri. — Seewteetis angitkoliks	46
Merlinies automobili. — Miki-Afijas mulfanti. — Bagata ūneja	47
Brigu herzoga zetojums	48
Ir eewehebri weħċiħu miħħotajeem. — Peens kā preigħis	49
Leħtas pulsktem uj-wilħschana Parīze	50
Reibinati stahdi. — Welospeda brauħschana	51
Parīzes eelu dñihwes	52

X. Bildes nosihnejumi.

Krischjahnis Dewets	1
Waltani	32, 43

jataifa wisām grupam waj beedribam kopeji. Kahda tik war usnemtees pirmo iniziatiwes lomu. — Nekad nebuhs wajrač partijam waj beedribam par fewi mehginat ar zitām tautibam liht un sazentees atlaischanaā it kā uj deribu.

No sawas peenahigas dasas nebuhs itin nela atlaist.
Likai us islihdinochás taisnibas pamata war un drihfsi
weenotees un eet lopá ar zittauteescheem.

Islihdsinofchà taisniba prafa, ka lai
ikweena tautiba dabubtu samehrâ tahdu
domneeku ffaitu, tahds tai samehrâ ar
zitam wehletaju ffait. Peemehram, ja luhdai
pilsehtai buhtu 1000 wehletaju un buhtu jawehl 60 domneeki,
tad, ja latweeschu wehletaju buhtu 500, wahzu 400, polu-
leischu 100, us islihdsinofchàs taisnibas pamata latweescheem
tad peenahklos 30 kandidati, wahzeem 24 kandidati un
poleem-leisheem 6 kandidati. Lihdjigam samehram tad,
sinams, ari wajadsetu buht pilsehtas walde. Pilsehtas
galwai wajadsetu peederet pee tas tautibas, kurai leelakais
ffaitis wehletaju. Ja tahds latweescheem, tad ari pilsehtas
galwai buhtu jahbuht latweelim. —

Ka latra tautiba yilnigi patstahwigi un neatkarig
iswehl sawu domeelu skaitu un kahdas persenas ta pate
par labu atsifst, tas jausskata ka pats par fewi saprotams.

Weenigi us schahda pamata latweeschi waretu un drikstetu weenotees. Weens par diweem: waj nu tee dabunwifu, kas teem pebz isfihdsinofschas taisnibas peenahkas, wajari, ja ta nedabu, nemas nezem neka. Pilnigu taisnibu, wajnela! — Teeſibu un ne schehlastibu!

Meeriga daschadu tautibu kopdarbiba ir muhsu d'simtenes labā loti wehlejama. Bet ta nemuhšam newar un newarestilt panahka us weenas waj otras tautibas rehkina. Wisamtam janoteek us iſlihdſinobas taisnibas pamata. Kas faka, ka tas wehlas meerigu daschadu tautibu kopdarbibu tam arī jagrib preefsch wisam weeneda taisniba. Japeeleaf peewisam weenada taisnibas mehraukla. Pret augschejo programu, kura uſtahdita til winas galvenos wilzeenos un wajadsibas gadijumā tils wehl stingraf un noteikta formuleta un fura pilnigi dibinata us etisleem pamateem, neweens pateefs taisnibas un nesamtigs muhsu d'simtenes garigas un laizigas lablahjibas un attibstibas draugs, man ſchleet, newaretu tās pamatos nepeelrist. Wina dod ilveenai tautai, kas tai pebz taisnibas peenahkas, bet arī tilai tik, zik tai teefcham peenahkas un ne par matu wairak. Wina mehro wiſas weenadu mehrauklu. Wina atſihst wiſas par pilnigi lihdszeenigām un ne weenu nenostahda ne augstal un ne semak. Wina pilnigi iſwests us likumu pamata eespehjamais taisnibas prinzips. Wina ſassan ar ſirdsapſinu, ta la wina pate ir prahha waditas ſirdsapſinas diſteta. Un „la conscience est le meilleur des casuistes“ (ſirdsapſinu ir weena no wiſlabasām noteizejām kas darams). P. S.

Atskats uz 1901. gadu.

Pagabjuſchais gads bijis loti bagats volitisku faresch-
gijumu radischanā. Tai ſinā fewiſchku wehribu iſpelnijuschiſas
wina pehdejas deenas, kurās noteek ſekloſchās leetas: 1) Anglu-
lara fugi eeronas Roveitas, oſtā, tiem preebedrojas tur tuhlin-
weens no kreewu ſlotes jaunaleem un warenakeem kreifereem,
tas pats noteek 2) ari Deenwid-Amerikā, tur eeronas wahru-
lara fugi Wenefuelas oſtās, bet tam tuhlin ſeko Seemet-
Amerikas Šaueenoto Walſtu lara fugi, 3) Italijs ahrleetu
ministris paſlaidro lahdā ſawā runā, la wiſa pahrptatu-
ſtarp Italiju un Franiſiju nu efot nobeiguschees un frantschu
ſuhtnis Romā drihs ween ne tik ween ſhos wahrdus apſtip-
rīna, bet aifrahda uſ firſnīgas draudſibas galigu nodibina-
ſchanu, pee ſam tai paſchā laikā lahdos oſzijoſs Romas lai-
rakſis ſoka, la wiſa italeeſchu tauta uſgawiletu, ja jaunais
karalis treiſabeedribas lihgumu wairs neparakſitu un 4) lahd-

matematikat un geografiat, newis tilkdauds sawam kara ihpa-
schibam un diplomatikam spehjam, turā sinā osmani un mon-
goli wineem lihdsgiq, ja ne pahrali.

Wissahrejā kulturā lihds schim Reetumi Austrumeem ne-
bijā nelo preelschā. Wini pat wehl nelad naw fasneeguschi
piramides leelisumā, Baalbelu un Persepoli sahlotnejā swa-
renibā, Tadschu Mahalu aigrabhbjoschā jaulumā; egipetschū
realistiske tehli un mistiski zehlās Buddas milssikas bistes
naw pahrspehtas; mehs nespehjam ar felsmem weiglot Aſtijas
porzelana glesneežibū un segu auschanu; Paninijs bija laba-
laikis gramatikis, tādu pasaule jel sad redsejuſe, tamehr hindu
tauta filosofiskā dīlumā nestahw neweenai toutai pakal
austrumu dzejneeli, pehz Goethes wahrdeem, leelali par reetumu
dzejneeleem (spreedums, kuu gan newajaga nemt gluschi pehz
wahrdā, bet kusch tomehr jaeveehro); Kineeschu likumu grah-
matas esot pilnigalas nela muhsejās; waltsis gudriba bija un
ir wehl simtos gadijuvi austrumu pusē; Aſtijas religiju grah-
matam Eiropa never stahdit pretim nelo lihdsigu; ari raibo-
bagatiba un dīlhves plashums nereti austrumos bijis leelalā
mehrā nela reetumos. Bet no bailigās weenpusibas muhs
israhwa triju jaunu pasaules datu kolonisechana, saweenota
ar flasikas ūnates atmoshanos un basnijas augligu kustibu
besgaliga rinda jaunu pedesthwojumu, nezeretu jaunu ap-
stahstu sawstarpeja weize, kura farosenaja, fatiksmes isplešcha-
nas pa wiſu pasauli, wiſs tas pazechla muhsu dīlhwi augsta
par austrumeelu dīlhwi us wiſpusibū.

Bet preefschrofu neeguvam bes gruhtam zihnam. Beh sposchajeem kontristadoru (Amerikas eelarotaju) leeldarbeem. Eiropai usmazgas gurdenuuns un Austrumi pa tam atsal da buja spehku. 16. gadu simtene otraja puise islamis eeguwo lihds tam mas oistitko Sudanu, no Gvinejas peekrastes lihds Kordi sanai; Tibetas reetumus un Kaschmiru, Dekanu, Riht Turkestanas un Dschungarijas datos, Filippini deenwidus un daschas Molulu salas. Turki nosiprinajās Ungarijā, Besarabijā, Balkanu puusalā un Widus jubrā, kur tee aisteza pat lihds Korstai. 17. gadu simtē Riht-Urijas wara penehmās, lamehr eiropeschu wara us juheas zaur spaneeschu holandeeschu un anglu kildam slipri tika wahjinata. Tokugawas atfwabinaja Japanu no wiseem Eiropas eespaideem un aissprostija semi; mandschu padzina holandeeschus deenwid rihtos. Ap 1680. gadu manama it wisur eiropeschu atsahpschanas, pat tāhdas weetas, luras weena a

poļu grafa — Eſchartorिचla aizrahdijums Galīzijas landtagā (Austrijā) uſ poļu pahmehrigu apspeeħanu Prusijā, ta fa kaitina wahzu walſis laanzlerv grafu Būlowu, ka ta oſtioſe laikā ſti draud pat ar treiſabeedribas libquma neatjaunioſhanu ar ſchahdu faehstu (zerfekt) walſti, fa Austrija ... Lä ta 1901. gada pehdejās deenās nefsuschas ta fa treiſabeedribas iſirſčanas dihglus un bes tam nopeetnas fadurschanas dihglus starp Wahgiu un Seemel-Amerilas Saweenotām Walſtim Venesuelas deht un starp Angliju Perſijas juhkas deht. — (Pehdejo atſihst ari muhsu „Waldibas Wehſteinejs“, aizrahdota angleem jaſagatawojas Koweitas deht uſ nopeetnu protest no zitu leelwalſtju puſes.)

Pee ziteem eewehrojamaaleem atgadijumeem, kurus muum
1901. gads nesēs, peeder 1) Winu Keisaristlo Majestatu zeko
jums u Franziju, 2) prezidenta Mal-Kinleja un karoleene
Viktoriaas nahve, 3) mera libgums starp leelvalstīm u
Kinu, 4) sadursme starp Turziju un Franziju un 5) jaun
muitu tarifa eesneegschana Babzijas tautas weetneku namam
— No eewehrojamaaleem atgadijumeem muhsu paschū tehwij
minama generaladbutanta Wanowsta eezelschana par tauta
apgaismoschanas ministri, gahdibas par nerascu novehrschani
un leela Sibirijs dselszeka nobeigschana. — Iszehluscho
ruhpneegibas krisi usslata par „dribsi pahrejoschu”. — Ra
formu eeweschana Somijā interesē māj zikas walsis dakas.

Kas ateezas us Baltijas gubernam, tad latweeschu wi-
pahrejā sadishwē 1901. gads nesīs tīkai zīhau domneelu weh-
leschanu leelās, pēc kām peem. Leepajā un ari zītās masakā
pilsēhtās latweeschī panah usiwartu. Izmērginājumu laukum
cerihko Jelgawas laulksaimniezības beedriba un ari taut-
saimniezības un statistikas dozents Dr. R. Balodis lopā a-
inscheneru A. Balodi un "Mahjas Weesa" redaktor
Dr. philos. P. Sāliti. — Peterburgā sahī išnākst jaun-
laikraksts sem weza wahrda "Peterburgas Avises". — Bitad-
wifur latvijā walda ta pate neapļusē zīhna deht sav-
maises kumosīna, kas jau parasta.

Nebuhls leeki apstatit pahri wahrdos, lo nestis pagahju
schais gads gitam vasaules walstim. Sahfim ar muhs
tuvalo latmineeni W a h z i j u . Tani wispirms fazehla gad
pirmajas nedekus ustraulumu Neinas-Eibes kanala ralshana
preefschlikums, kreu tautas weetneeli nepeenehma, tad ilg
pahrrunaja lahdu prahwu pret saldateem, las sawu esladron
komandeeri noschahwuschi un pret matroscheem, las us lax
suga leelgabalu datas juheä fasweeduschi, wehlak tila pa
Berlines birgermeistlera beedri pa otram lahgam eewehelet
persona, kreu Leisars Wilums jau weenreis nebija apstiprinaj
un wehlak zehlas protesti pret lahda profesora eegelschanu pre
uniwerstaties gribu. Tomehr wiisleelalo trazi fazehla neti
ween tautas weetneeli namä un laikralstu flejäas, bet an
paschä tautä muitas preefschlikums, zaur kreu tils Wahzij
fadahrdinata wehl wairak maise un gala, las jau tagad tu
wareni dahrgi. Una pee tam tas wiisleelalais jols ir tas, k
paschä agrareesch (leelgruntneeli) nam meerä ar no waldbat
puses projektetam muitam, bet pagehr tas wehl augstakas
draudot, ka ja waldiba nebuhlschot ar meeru muitas paug
stinat, tad tee gahfischt wiisu projektu. Welti teem atgabdin
ministri feloschos seit a wahrdu: "Begehre nie, ein Glück
zu groß und nie ein Glück zu schön! (Nekahro nelad yeb
par dauds leelaas laines un par dauds flaistas see

Schahda yahrleesiga Wahzijas agrareeschu mantas lah
riba saweduse Wahziju ta puslibds naidā ar wisam wina
kaimiku walstim, ta Kreewiju, Austria un Italiiju. Nemeda-
tat ari ar weenigo „labo draugu“, Angliju, jo tur ari rona
arween wairas balsis, kas dod padomu mellet labak draudsib
ar Kreewiju, kura nam ne ruhpneezibā, ne tirdsneezibā, n
koloniju mellechanā Anglijas kontureenteene. — Tapat a
Seemel-Amerikas Sweenotām Walstim Wahzijat nemeda-
ihsti labi, jo tur foti ustraulti par wahzu zenschanos eeguh
waj nu Amerikā waj ari winas tuvumā labdu salinu yeh

otru neslahw it nelahdā salarā. Seemel-Amerikā eegahjej straume apslahjas us weselu gadu simteni un lustiba us volareem; Lasała nahve un Naujokas eenemschana zaur ang leem apslahmē pirma leela koloniju laikmeta beigas; tad laustilia spaneeschi, hugenoti, angli un indijani weens otru. Sponeeschi zaur Meliskas abejado satiksni ar Balas-Eiropu un Rīht-Aziju bija sagahdajuschi sworigu strategisku un tirdsnežīsu stigu, kura jaunakos laikos atkal saņepta tilai zau Londonas-Kanadas-Hongkongas līniju; bet spaneeschi tad ar pahtrauza fawus pebtijumus Kolorada un Kaliforniju, kuru tie turpinaja tilai 1771. g. Ari Deenwid-Amerikā tee patureja tikai peekties, lamehr vate semes ispehīschana atskapluusa. Lihds Humboldta zeloju meem un Bolivara dumpin waldisja pilniga weenaldsiba. Weermulibū pahtrauza tila schiħdu eezelojums Perujā. Afrīka rossjās portugali; winu suhini riblojās Abesinijs un gar Lejas Kongu; winu brune neki melleja feltu pee Simbabvies, kur wini domajās atraduschi Salamana Ostu; winu tirgotaji issfroja njoſu un muatajambo semes, apmelleja apwidus, kur pat jaunakos laikos wehl naw bijis neweens eiropeetis. Ap 17. gad simtena widus bantu tautas sapluhda Sambesi upes lejā un isnihiżinaja portugalu waldbiu, isnaemot daschus zeetolsnischus ar Gvinejas peekrastie iszehlas eedsimtnelu walstis, kura eiropeeschem aiskrustoja zetas, wehl jo waitek la portugali spaneeschi, holandeeshi, angli un pruschi sawā starpā kildojas. Holandeeshi, kuri ap 1680. g. wehl stroja lihds Dranscha upei, aprobeschojas ar Kapsemi. Abesinijs usnahja swescheen naidigs wirseens; Mombasa, Adeni un Ormužu arabieši un perseeschi atkarojas atpakaļ un Sansibara un Ispaham isplehtas us eiropeeschu tirgu reh̄l nu. Frantschi no 1670. g. us Madagasclaru wairs negreesa nelahdu wehribu. Indijas eiropeeschus apdraudeja hinduifisma atdismeschana un mahatā fazelschanas. Tibetu un Turkestanu agrak daschi eiropeeschu bija iżekojuschi, bet tagad tas reetumineleem bija slehgtas. Un turki ja trekhām labām sevodačs nee Minas mohrabas.

第七章 市場研究

G i h u m t.
Jauna elektriska lampa konstrueta no danu fisik
Dr. Banga. Parastā lolu lampā kwehloschee oglu stabin

Klaas-Tschauas parauga Ķīnā. Un tā ka ari wezais, flame-nais nelaikis Bismarcks bija ne weenreis ween wahzu walstis wihrus brihdinajis „nelaist walū Kreewijas roku, tad ta reis-fakerta un nemelset Anglijas draudšbu,” tad nav ari nefahds brihnums, ka pastiņstamais wahzu rakstneeks son Wilden-bruchs iſſala atlahti, ka tas esot ruhpēs, leelās ruhpēs par Wahzijas nahlotni.

Wehl wairak bishstamu un draudoschu parahdibu flehpjewi muhsu otrā laimineene Austro-Ungarija, kurā nesen pats ministru preeskneels brihdinaja atlahti or satversmes lauschanu un tautas weetneelu nama išnijinašchanu, ja ween leelais nāds starp tschekeem un wahzem nemiteschootees un likumu deweju fungi — tautas weetneesi nebuhschot uswestees rahmi un meerigi isplidit sawu peenahkumu. — Wahzu, kas tur pahreit Lutera tījibā, toti dauds un pats Austrijas tronamanteneels, sā zeen. Iaftajī wehl atzereeseis, reis atlahti isteizees, ia tee, kas peekriht wahrdeem „nost no Romas“, usslatami ari sā wahrdū: „nost no Austrijas“ peekriteji . . . Leeta ta, ka Wahzija it dabigi zenschas fawenootees reis par walsti, kurai peederetu wiſi wahzi Eiropā. Unta ka nu Wahzijā galwenā tījiba Lutera tījiba, tad Austrijas wahzu peeenoschānas pee sejīs tījibas war schahdu Wahzijas wehleschanos tilki felmet. — Otrs ne masak swarīgs Austrijas eelschejo juku eemeſlis ir ungaru lepniba un wehleschanas spehlet galweno lomu sawā „laulibā“ ar Austriju. Katru gadu wina zenschas malfat preeskch lopejeem walsts isdewumeem masak nēla tai pateefbā pehz eedshwotaju flātīa peenahktos un — Austrijas walsts wihi arween peelsayjas, jo — sā lai Ungariju peeskpeesch? Bitadi taifchu ne, sā ar loru un — tad iſirst tuhlin Austro-Ungarija sā leelwalsts un winas weetā nābī masas laralu walsts waj ori ungaru republika. — Schahdu Austro-Ungarijas iſiršchanu uiwānahlotnē aem Eiropas walsts wihi weenmehr omā un gatawojas us wina. Daschi pat domo, ka ta eestahsees pehz ūrmākeisara Frantscha Josefa nahwes.

Par J t a l i j u mas lo teik: ta isleetos pirmo isdewigo brihti, lai eenemut no Francijas "mantojuma" Trepolišu Seemet-Ascilā un Albaniju Balkanu pušsalas reetumos. — Tas pats salams ari par Franziju, kuras presidents sawā jauna gada runci atsinis, ja pagabjušchais gads Francijai nesīs winas draudzības un fabeedribas stiprināšanu. — Kara spehls un slotē Francijā tagad fasneeguschi ari jo augstu attīhstības stahwelti, tā ka ta war skatīties drošti naholtnē. Beenīgā nelaime schai wālītij tik ta, ka winas eedīshwotaju slaitis nemas newairojas: waj latram pahrim tik 2 behrni un ja wezee mirst, tad winu weetā paleek tilai divi pehznobzeji. Kamehr zitās wālītis visaplaht dīsimstību slaitis pahīspēji miršanas gadījumus, tamehr Francijā — mirst watral nesā dīsimst. Ja eedīshwotaju slaitis nemafinas, tad tas iſſlaidrojas tilai zaure to, ka Francijā mihi nomestees us dīshwi dauds ahrēmneelu. Parise un Niža ween peewelt tuhstočheim! — Pehdejā laikā raduschees Francijā ari iſtruhumi wālītis budschetā, jo tautas weetneelt ne par lo negrib eewest eenehmuma nodollsi, negribedami fīst ne paschi ferwi, ne ari sawus radus un draugus par tik wahrigu meesas daku, tā ta, us kuras māks fajuhtas.

Anglijai turpreti eet pavism „schwalti“. Vinas
kara fugu mobiliseshana un leela laikrašta „Times“ īstiebe
wahrdi, kā arī pāsču ministru fungu galda runas neatstāhi
nesur wairē ne masalo eespaidu: un to wiſu padarījuschi ūchā
lepnai tautai „rupjee buhri bauri“! — Vai ta naw ištrena
ironija? Nedziedami, ka „prastajeem buhreem“ rā weizās, sah
pazelt fawu galwu arī pusboda miruschee ici . . . Ari Afga
nijānā miris emirs, lueu angli tureja par fawu „draugu“.
Napanas eewebrōjamalais wolts wihrs grafs Ito arī steidsās
Eiropā wiſpirms us Peterburgu un newis us Londonu, tapat
kā Tibetas lama nesuhta devutajtjas wis pee Anglijas karata,
bet pee Kreemtjas warenā Zara. — Tif pat nerahnti ir arī
Mahāitas ministri, jo tee runā Anglijas ministreem droši

gali salarst libds 3000 gradeem. Schahdi tad attihstas leels karstums, kusch gaismas noluuhkeem neder un tapehz welti eet pasutchanā. Dr. Bangam efot isdewees scho leeko filtumu pamasinat, gaismas sposchumu pee tam nemas newahjinot. Winsch to panahl weenlahrschi tà, la stabinus nem zaurus un pa widu teem wada ubdens strahwu, kura tos atdsefe. Selas efot apbrischnojamas. Kamehr parastas loku lampas laba dala elektriskas strahwas energijas teek isleetota fiftuma radischanai, ta tagad pahrwehrschootes dauds wairak gaismā, kamehr ogles stabini paleek til wehst, la warot turet rokā, lad lampa deg. Bes tam stabini tà nodegot til lehni, la warot istift bes reguletajas eetaises, kura nodegoschos stabimu galus bihdo arween pamasam atkal kopā. Ja schis ijsudrojums buhtu pateefiba — par winu fino Londonas „English Mechanic“ tad tas ir swariois desgaan tai eegantu misyalschofs eemehriku.

Weens miljards minuschu. Minute mums is leelas par koti ihfs laika sprihdi un ja mums buhtu minutes jaistež garali laika brihschi, tad leela dala tuhlin be schaubam rihkotos ar kotti leepleem skaitleem. Tapehz interesanti aishrahdit us to tilai nedaudseem pasihstamo pas teesibu, la kopsch Kristus dsimschanas lihds muhsu deenam tifai weens miljards minuschu pagahjis. Jo ta la ween lahrscham gadam ir 525,600 minutes, tad 19 gadu simten aptwer tilai 998 640,000 minutes. Pehz schi rehklina tilai wehl nahlamā gadā buhs weens miljards pilns, kas notils 3. augustā pulksten 10 un 40 minutes preelsch pusdeenas. Lai scho laiku pareissi noteiktu, wajaga gan ari leelos gadus eewehrot, kuru bija lihds 1600. gadam latrā gadu simten 25 un pehz tam 24; tahlak janowelt vee kalendara revi sijas 1582. gadā išmestas 10 deenas. Tapehz mums janoleek 462 deenas agrak, ta tad us pagahjušcho 22. aprili pulksten 10 un 40 minutem preelsch pusdeenas, ta la mehs jau esam eesahlschi otro miljardu minuschu dīshwot. Wehl japeewed salihdfinaschanai, la ari weens miljards selundu naw nemas tik ihfs laiks, jo tas aptwer 32 gadus, kureus ne latrā diwreis nodishwo. Beidsot miljards stundu nemas naw aptiverams qados. Tas rabda tik, iš lebni laiks aistet.

pretim un sala, ta pafihstamais wahzu-anglu libgums Kinas
debt nebuh neatteezotees us — Mandschuriju. Ar wahrdū
falot Anglijai pagahjuschais gads naw nekahda preela nefis.
Pat finas par Deweta un Vota slimibu un nahvi israh-
dijas weenmehr par tsdomatām un tagad pat runā, ta wiwu
rolas kritis ari „palschs“ Kreizingers, newis buhru wadonis
Kapkolonijā.

Toteesu warenast juhtas anglu ašins radineest Seemele-
Amerikas Saweenotās Walstis, jo winu jaunais
presidents ir leels un energisks Monroe teorijas aistabhwos,
proti, ka Amerika ir tīlat preesīsh amerilaneem! — Filipiū
salās teem isdewās ari tureenes "presidentu" Agwinaldo, — tā
leekas tad zaur dolareem — roķās dabuht, bet meera tur ari
wehl tagad naw, lai gan šis salas neprasa nebūht tīl
leelus upurus lā Transvalas lārīch no Anglijas un nedara
ari us Saweenoto Walstu politisko stabwossi it nelahda
eespāida. — Schogad tīka tur ari isspreesīs jautajums, kura
weetā buhwet jaunu lanali starp Atlantijas un Kluso ozeanu.
Tā tad vēz sahdeem 10—15 gadeem, jadomā, šis abas
leelas juhras taps saweenotas un Saweenoto Walstu pasaules
stabwossis wehl jo wairak nodibinasees. (Ir politiski, tas
tura par nahkotnes walstīm tīlat divas walstis pasaule —
Kreewiju un Seemele-Amerikas Saweenotas Walstis.)

Waretu tomehr buht, la leela nahlotne gaida ar
Kiu, kuru preelsch 5-6 gadeem masä Japana tis-
ahtri uswareja, bet kuras milsu kermenszaur to un ari pehr-
najeem nemereem tifa ta sahot no meega usmodinats. Walsts,
kura 300-400 miljoni eedfishwotaju, kura eenem augligu pe-
juheäm un leeläm upem guloschu semes gabalu un kuras
eedfishwotaji pahrteet ar wišneežigalo, sä ehdeena, ta dñishwotka
un dñishwes ehritbas sinä un kuri, neluhkojot us opija smeh-
kechanu, meefigi un gartigi weseli — tahda walsts newar eet
bojä. Waretu jau buht, la masä Japana wehlak ruhgti no-
schehlo, la tagad zenschas ismähxit kinu few nahlotnë par-
labu kara beedrent, jo Japanu ofizeeri sahot jau dotees us
kinu tureenes saldatus ihstâ kara mahslâ elauft. Ja, bet
kara beedrene Japanai steidfigi wajadfiga nahlotnes zihnd
pret Kreewiju, jo buhri peerahdiuschi, la no Anglijas newar
nelahda kreetna polihga fagaaidit. — Weena pate Japana ne-
usdroschinas eesahkt kuru ar Kreewiju, ihpaschi wehl, kur tai
azumirski naudas apstabkti tis gruhti, la nelur newar dabuht
aisnemitees, pat Amerikä ne, kur naudas bes sinas. — Wiša
leela kara atlidihsiba, kuru no kinas sanehma, isputejuse pa-
wišam — isbuhweta lugos un apehsta no leeläs armijas.

Wehl gruhtali eet naudas finā muhsu wezu wezai pa-
sihstamai, ar kuru esam weduschi weenu laru pēbz otrā —
Turzija iai. Naudas truhlums ween, kā domā, īzgħelis fa-
dursmi ar Franziju, lura nobeidsas ar frantschu flotes „wee-
forschans“ jaulajā Mittilenas falā, kas pastħstama zaur fawu
fenlailku dsejnejxi Safo. Nabaga Turzija wiseem parahħda, ne-
masumu art kreewijiet — weselus $250\frac{1}{2}$ miljonus rublu,
lukus tai aktarri nomalsat 100 gadu laiš. Nelu hlojot u
wiſu to, minn tormehr pastellek few Anglijā un Wahžijā lara-
fugus, par kureem — newar famalsat.

Pee ta weena waretu minet ari Bulgariju, kuras agralee ministri ta „iswirtschaftschi“ wallstis lafi, ta scho gad newareja wairs ne progenius par parahdeem samalsat, lahdā noluhkā bija jagresčas wafarā pee Kreewijas peh palihga. — Parise gan ari isdewas peh leelam luhgščanam ux sem stngreem nosazijumeem dabuht aisdewumu eekhlajot eerehmumus par tabakas monopolu, bet, ta zeen. laftaji sin touts weetneest ios atrada par dauds par smageem un diwrelj araidija. Rā leeta norisinafees, parahdis turva nahlotne. — Is ta redsam, ta ne til ween pee atsewischlām personam, bet ci pee weselam tautam naudas truhlyms spehle jo eewehro- jumu lomu.

Serbijsā atlal zita Ķesa, tur truhlsī — trona manti-
nečka, jo karaleenei Dragai, kā domā, pehznhazēju nebuhs.
Ahrsemju laifrahsīt finoja starp zitu ari to, ka karalis gribot
schirktees un preget fawas tagadejās laulatās draudsenes
mahsu, bet ari schis baumas aplūsa un jautajums par trona
eenemšanu pehz karaka nahwes wehl naw isschirkts. — Bī-
zilweiši war paredset, tad schis jautajums jau nu gan naw
steidsposhs, jo karalis wehl jauns un lā fala „wefels“.

Sewischi ehrmotti sahluſe schimibriſcham iſturetees Rumanija, muhſu pеſpeſtä beedrene pa 1877.—78. gada lara laiku: ta, la rund, noslehguse ar Austriju lihgumi eet tai lara laikā palihgā un tad sahluſe ari beedrotees ar Grieķiju, kura eſct deesgan ſlipra ſtrahwa pret Bulgariju, par to, la ta grib Makedoniju ſew pеſawinat un pret Kreewiju par to, la ta nepalihdjeja ſcretu dabuht. Rumanija turpretim newar Kreewijai aifmirſt to, la ta 1878. gadā atmainija to Besarabijas daku, kura 1855. gadā tapa no Kreewijas Rumanijai pеſchiktta, lat newaretu teilt, la ketsara Aleksandra II. waldbas laikā Kreewija ſaudējuſe jel masu ſemes ſtuhriti.

Ar naudas truhlumu laujas ari Španija, kuras waldineels sasneegs drihs pilngadibu un nems waldbas grošus tad sawās rokās. — Turpretim Portugale, Spānijas latīninos, nela nedīrē par naudas truhlumu, jo bogatā Anglija, kā rāhdas, sātīt sawai mīhlāt beedrenei labi samalsīt par winas „draudību” lāzā ar buhreem.

Jola deht waretu minet, ka ar naudas truhlumu lau-
jotees schimbrighscham ari tas waldeneeks, kuraam gatigā finā
ir wišwairak, het pateefibā wišmasak pawalsineelu, proti
Rom as pahwests, jo lai gan tam, là Kristus weetnee-
lam wirs semes malfā wiſi daudsee miljoni latoltzigo semes
wirſū, tad tomehr wina „walsis“ pastahw tilai no weenab
weenigas pils un dahrſa. — Petera grosis, kuru tīzige fa-
met ſawa ſwehtā wirsgana uſturai, tas typot latru gadu
mosaſe. — Ka loift arubti, pat vahwestam.

Wehl viram masam waldeneekam, proti Monak
Inasam nahkotne sola arween masatus eenehmumus, tadehk
Isi slamerz sriebles esse seneset satru gadu masaf.

A. W.

Muhſu pahrtikas beedribu gausſas
attihſtibas eemesli un *winu nowehrschan*.

(G. Wulfa preefsijums Baltijas pahrtības beedrību
delegatu sapulzē, Rīgā, 18. oktobrī 1901. g.)

Domaju, la latrs, sam ween pahrtikas beedribu at-

Domaju, ta kats, kam ween pahrtikas beedribu at-
tihstibas gaita masak pasifstama, buhs ne ween reis ween pee
sewis brihnijees: fadehl gan muhsu pahrtikas beedribas newar
pastahwet?! — Wisas zitas beedribas, fahda weida tas ari
nebuhtu, pamasam attihstas, ar laiku eestrahdajas, sel un
salo, bet par pahrtikas beedribam to paeschu newar wis
fazit; winu attihstibas gaita eraugams pawisam otrads
gahjums; fahkumä tas leekas strahdajam fewischki spariigi,
dascha laba pee reises prot ari zaur tahli fkanoscham
rellamam greest us sewis pat attahlokas publikas wehribu.
Jaunais pasahlums leelissi wifus interesse — ta beedrus —
publiku, ta ari beedribas waldu. Pirmais gads pa laikam
mehds usrahdit apmeerinajoschas sumas, reisem pat spihdoschus
panahlumus; nahkotne ta tad atsal wiislabalas zeribas.
Bet otrs un treschais gads jau wairs nespeli wifus ap
meerinat; beedri zer fagaudit wehl jo leelatus panahlumus,
un walde, negribedama beedribas pateeo stahwolli beedream
atsslaut. reisem iuhbas ta salot moraliski veesveesta usrahdi

beedribas mantas stahwolli par labatu, nesā tas pateesibā
mehds buht. Ta wina to nedara, beedri juhtas sawās
zeribās us pelnu wihlusches, eesahkas schyelschanas, fah
parahdites neutziba pret beedribas waditajeem un beedribas
fahf pamasam nihlukot un wahrgt; ta paet wairali gadi
publikai suduse latra interese pee beedribas; beedribas
waditaji — weens nahk, otrs eet, tikai weilala wadons po
leelakai dalai mehds isturet wijsas wehtras un pahrdishwo
wijsas sawus lungus, ta lehnos, ta bahrgos; lamehr beedri
zilnas ta falot gar faulu, winsch barojas meerigi an
mihfkumu, lihds heidsot nelas wairs naw pahri palizis un
beedribas wijsa klussbā nobeids sawu gaitu. — Pirmais
tarstums us pahrtikas beedribu dibinaschanu nu jau pah-
gabjiz; gadus 10 atpalat bij winu ihstais dīmschanas
laikmetis pee mums Baltijā; pehdejos gados reti lahmaa pee
nahk laikt no jauna, bet ar latru gadu gan winu slaitis
saplok. Ta nepilnos 4 gados — 1897. g., lamehr es esmu
fahzis ar scho beedribu dārbibū eepasiftees, no tām aisi
miguschas jau lahdas 9 — Leel-Eseres, Slangalus
Jelgavas strahdneku, Kuldīgas, Durbes, Zekabstātes
Wentspils, Skrīvheru un Dobeles. Schi ir jau peh
slaita 6. sapulze, kur scho beedribu delegatu fungi tee
faizinati kopigi pahrspreest un usmellslet lihdsellus
lahdā zekā uslabot muhsu pahrtikas beedribu stahwolli.
Bet rahdas, ka lihds schim schahdas sapulzes wehl mas sveh-
tibas nefuschas. Ta pate weenaldsiba un remdeniba pre-
pahrtikas beedribu leetam, ka preelsch 4 gadeem eeraugam
ari tagad, ka pee paschām beedribam, ta winu delegateem
Dauds kas schinīs sapulzes ir tizis pahrrunats, pahrspreest
un galigi peenemets, bet delegatu Igi waj nu peemirkuschi
naw gribejuschi, waj ari naw spebjuschi pahrlēezinat schā
beedribas par weena waj otrs pahrrunata preelschlikum
isweschanu dārbā. — Nedot schahdu til leelu weenaldsiba
pee pahrtikas beedribu waditajeem, negribot suhd zeriba pa-
scho beedribu pastahwibū nahlotnē. — Beru, ka nebuhs wi-
leeli sche ihsumā, zif laiks un weeta to atwehl, apsflati-
daschus eemeslus, kas leeds schim beedribam normali at
tihstitees.

I-

Iau wairastahrt laikralstos un tapat ari pahrtikas
beedribu delegatu sapulzēs ir tiluse pahrrunata ta bebdigā
parahdiba, ta muhsu pahrtikas beedribu wadiba mehds at-
rastees gandrihs weenigi weifala wadona rokās, tuesch sawā
personā weenā reisā ir wiſu preſchu eepirzejs, to fanehmejs
un tapat ari pahrdewejs, un waldes un revisijas komisjās
lozekti nereti iſpilda tilai deſoraziju weetu. Reisem pat us
beedribas maledes wahrda adrefekā foreſpondenze, lā tag ir

veebribus walbes wadonu uivejia uivejende, ta ius a
tizis peedishwots, ja ta isleekas wina interesem un stahwoklim
flahdiga, nenonahk wis beedribas walbes roks, bet flusam
laut fur nosuhd us wiseem laikeem, un finu un atbildes
peepraftiagi welti war gaibit us laut lahdz atbildi no
beedribas puses. — Tas, ta weikala wadons mehds buht
nereti weeniga beedribu parwaldoscha persona, ir weens
no pirmajeem un fwarigakajeem eemeleem, kuri nelauj schim
beedribam attihstitees. Pehdigajos pahris gados no komitejas
ir sperti gan lahdi sofi ari tanî fina, lai dauds mas ap-
robeschotu scho personu darbibu. Us muhsu zeen. weesa aif-
rahdijuma, komiteja sawa laikâ lila isgatawot fewischla
aprehkina grahmatu ar weikala wadoni ta dehveto "weikalu
wadona kontroi", kuri lahrtigi un apsinigi wedot ir eespeh-
jams deesgan pamatiigi weikala wadona darbibu parraudst.
Bet zil gan ir to beedribu, tas luhlojuschas peetureees pee
schis lahtibas? Leelaka dala wehl tiz weikala wadoneem,
kuri prot eestahstut un apgalwot, ta nemas naw eespehjam
lateu neelu til finalki peerahstut un aprehkinat. — Ja gribam,
lai lahds darbs eet us preelschu un pareisi teek padarits,
tad latram strahneekam wajag pahrinat sawu darba louku.
Ta weikala wadonim jaruhjejas un jasin tilai par to, ta
tam peegahdatas prezess teek lahrtigi un pareisi ispahrdotas,
tas lai ir wina weenigas ruhyes. Par pretschu eepirlschamu
un peegahdaschanu yeenahlas finat beedribas waldei.
Weikala wadons war usdot, un tas winam
ari jadara, wisu wajadsigo pretschu farafstu,
bet winam pascham naw nemas wajadsigs slakt buht pee
pretschu eepirlschanas. Lihds schim beedribas aifweenam pa-
raduschas suhtit par pretschu eepirzeju weikala wadoni, ta
leetprateju, kuram tad mehds lihds braukt lahds no walbes
lozelkeem, yehdejam schabdos gadijumos pawlikam neap-
flauschama loma, wisch pats reisem nemas nesfayrot, laideh
tas ihsti usnemas schahdu brauzeenu, jo weikala wadons
tafschu wisu noruna, nolishgt un eepehrl weens pats. —
Man nahk atminâ lahds gadijums preelsch pahris gadeem

mehs redsejam, ka minetais waldes lozellsis fahle palist nemeerigis, ta fa usbudinatees, issajia schaubas, weikala wadons laifam buhschot aissahjis prezes nöpirlit, la neuhtot ta tif ligi. Us manu pesshmi, la bes naudas tas tatschu newar isdarit nelahdus eepirkumus, jo nauda jau, domajams, atrodas pee waldes lozella, pehdejais wisai lomisti nospuhtas, la ta jau efot ta indewé, la winsch — weikala wadons — wisu pagahjuschä nedelä kafé eenahkuscho naudu pats fanehmis. Beidsot eeradás ari weikala wadons preefā starodams un pasinoja, la schis jau gandrihs wisur eepirkumus apgabdajis. Ka winsch to daridams nepeemirfa ari fewi, par to now i lo runat, to peerahda jau tas, la nedauds gados tas issaimneekoja zauri X. pahrtikas beedribu un atwehris tagad lihdsäbs braschu weikalu. Schowasar lairalstos bij issludinata schis beedribas liltwidazija. — Behdigas bet pateeja aina. Un ta eet gandrihs wisäb muhsu pahrtikas beedribas. La slabde, lo waldes lozellis, la masals leetas pratejs famalsäb par daschäm prezem drusku dahrgaski, ir weeglaq pazeeschama, nela ta, ja weikala wadons pee sawam lundem schildineem par II. un III. fortés prezzi famalsa I. zenu. Gedomajatees ween, ja weena un ta pate persona prezses eepehrl un fanem winas pretim, lahdas gan brahki tur war buht? itin dabigi, la wiss, las ir nöpirlits ir labs. Bitadi tas ir, ja prezses apgahda walde, tad weikala wadons war tas nowehret un ja las nederigs, to pee nahloschäb pretschu pastelleschanas ewehrot waj ari aissuhit atpalak. Ir nepeedodama nolaibida, ja waldes lozelli paschi til mas interesjeas par sawu beedribu, la atwehl gluschi swescham zilweskam pamasam beedribas mantu pefawinates. Katrs weens, las usnemis waldes lozella peenahkumus, usnemas lihds ar wisu moralisko atbildib par schis beedribas saudejumeem; neweens lai nedoma wainu usfraut apstahlkeem un ziteem tahdeem isdamateem eemesleem, no beedreem tilpat neweens netjës tahdam eruanam; beeschi atgadas, la paschi godigalee waldes lozelli, patejotees weenigt sawai weenaldsibai beedribas leetäs, paleet wisu azis par blehscheem un beedribas mantas isschlehrdetajeem. Bet dauds, dauds behdigaki ir tas, ja waldes lozelli laujas no weikala wadona pamasam pawestees us nezeleem. — Ne wisai sen atpalak pee komitejas greeßas lahdas beedribas walde ar luhgumu, issuhit leetprateju grahmavedi, las lai isdaritu pee teem rewissiju un pateiktu beedribas mantas slahwolli. — Komiteja bija palihdsiga useet personu, las neween bij eestrahdajees grahmavedi, bet ari tamlihdsigas beedribas waldes lozellis un nodarbojäs ari la pretschu eepirjejs. Tila isdarita pretschu usnemischana weikala, grahmatas zauri luhlotas un nosflehtas, usstahdita bilanze, las rahdiya, la beedribai zehlees saudejums tuwu pee 3000 rbl. — Tila dots padoms weikala wadoni fault pee atbildibas par winam ustizetas beedribas mantas isschlehrdeschani, tila ari issstrahdata no adwokata eesuhdsiba prokuroram, bet walde wilzinajäs, gaidija, schaubijäs, jo weikala wadonis bij isteizees valdi paschi apfuhdset, la wiss kopigi beedribas mantu isschlehrduisch; ta schaubotees un wilzinajotees pagahja ilgals laiks, weikala tika turpinats tahdä pat garä no wina pehnahjeja, lihds tas heidsot noheidsäb pawisam. Esmu pahrleezinats, la waldes lozelli ne simto daku nebij fanehmuschi no ta, lo weikala wadonis bij pratis few eraust; daschas pudeles konjala un lassin lahdas zigars — bij wiss, lo tee kopigi bij notehrejuschi, bet moraliski wini tomehr bij krituschi un apsinajäs ari fewi par lihds wainigeem, lo peerahda jau tas, la tee bijas usstahtees pret sawu issuhjeju.

II

Ne masak swarigs ir otrs eemeels, kadeht muhsu pahrtikas heedribas nihluto, pee kam wainigi pa datai muhsu heedribu statuti, kuri peelaisch pahrafa dauds personas heedribas walde, reti masak par 8; daichi statuti pat nosaka, ta pilnai heedribas waldei wajag fastahwet is 10—12 zilweeem. Kuri nu wiseem scheem darbu nemt, kad yeedishwojumi paschi rahda, ta preelsch wineem wiseem strahda weikala wadonis weens vats?

Daschi, kas leetu tuval nepashst, atrod to par foti derigu, atsauldamees, fa jo wairak galwu — wairak ari prahru. Wehl scho parahdibu waretu attaisnot, ja preelsch latra waldes lojekla beedribä buhtu ifstrahdajuse stingras instrukzijas par wina usdewumu un peenahlumeem, kad latrs waldes lojeklis sinatu sawu darbu un beedribai buhtu teesiba no wina prast ari atbildibü. Beeschi ir peedishwots, fa divi waj trihs waldes lozelli, kuri ta falot stahw pee beedribas stuhres, fa: preelschneeks, kaseeris un pretschu eepirzejs — eerodas deesgan fahrtigi us waldes sehdem, bet pahrejais pugdujis, tureem nelahma noteikta darba laula naw, apmelle foti nelahtigi schis waldes sehdes, ar to nebuht naw domats, fa eerodotees waldes sehdes jau buhtu deesin kas panahkts. Bet peedishwojumi rahda, fa taisni tee, kuri nelahtigi apmelle schis sehdes un tureem naw nelahma noteikta darba — eesahb strahdigos beedrus apfaukt, intrigas zelt, winu rihloschanos nosmahdet, aprunat — un drihs ween schini leelajä familiija ir nefatiziba lahjäas un ja nu wehl gada gala israhdas, fa beedribä strahdajuse ar panahlumeem un walbei par winas puuhlineem pehz statuteem jadabü lahds fims waj wairal rubku, protams, fa pehz statuteem atlhidisba weenlihosfigi isdalama, to paschu dabu tas, kas strahdajis, fa tas, kusch tilai retumis no gara laiku reisem lihds weikalam nostraigais. Schim atalgojuma jautajumam ir foti svariga nojihme muhsu pahrt, beedribu dshiwë. Par welti neweens newar strahdat un ja daschi to eesahkot dara, tad tas noteek pirmajä farstumä, bet ilgalu laiku usupureees beedribas labä neweenam nebuhs patihkami. Godigam zilwelam pee tahdeem apstahkleem zits neatleek, fa no beedribas darribas atteiktees. Protams, fa tahda deriga lojekla weetä drihs ween rodas wesels dujis godlahrigu lgu, kuri gan naw spehjigi strahdat, bet par to jau teem masaka behda, ladehk tad weikala madons teek alants kad pascheem par welti hups iastrahda

Pavismā zītadi panahkumi rastos, ja 8 waj 10 waldes lozekļu veetā darbotos tikai 4 — dauds 5, katrai ar stingri norobežotu darba laiku. — Gada galā tērēs varetu atrasties 1000 leelatu atlīdzību. — Te nu generālsapulzemē derētu eeweħrot, ka ūsiem pēnas leelums atkaras vēnigi no waldes lozekļu godigas un nesauktīgas rīhības — un neleegt teem ūsiem atfinību. Šis iautājums par waldes lozekļu

Sinoda wirsprokurors K. P. Vobedonoszews
peepraſſijis walſts padomei puſmiljona rublu leelu kreditu
preeſch algu paugſtinaſchanas greeku-pa-
reiftizigo garidsneezibai.

Apteekeeku mahzefles. Tautas apgaismoschanas ministrija isslaibdrojuſe, la ſeeveechu widejo mahzibas eestahſchu aubſelnes warot uſnemt par apteekeeku mahzellem pehz 6 waj pat pehz 4 klaſu turſa pabeigſchanas min. eestahdēs un pehz ralſiſla un mutiſla elſamena iſtureſchanas latiņu walodā wiħreechu gimnaſiju 4 klaſu turſa apmehrā.

Fabriku statistika. Daschadu fabriku bija:

	Kurzeme	Widzeme	Igaunija	Visā Baltijā
1888. gadā	—	189	375	624
1889.	—	220	376	678
1890.	—	250	401	730
1891.	—	192	455	749
1892.	—	323	752	1385

No Ōdesas kreeru laikraksti fino par kahda bīstama sagka saguhstifchanu. Kad pirms kahda laila Ōdesas iirdsneezibas namam „Bel S. un M. Silberger“ tika nosagts, leelaks daudzums seita un sudrabaleetu, sahdsibā apwainoja nesaguhišamo blehdi Rastopulo. Polizija šeis leetas deht bija pēcpeesta apzeetinat visus wairak un masak pasihstamus saglus, starp kureem sevischku „flawu“ bija eegunis Greekijas pawalstineeks Georgijs Kambojani, kursch bija isdarijis leelakas sahdsibas un lāahrsemneeks nosuhtits us sawu dīmteni — Greekiju. Pēbz tam lašu uslauschanas un zitas leelakas sahdsibas aprima un par fchahdām sahdsibam ilgu laiku nelas netika dīsredets. Tomehr pehdejā laikā pilsehktā sahla atlal atjaunotees leelakas sahdsibas. Schās sahdsibas atgahdinaja Kambojani „rihlofchanos“ un polizija sahla domat, ka Kambojani batvarigi eeradees no ahrsemem un atlal eefahzis nodarbotees sawā „amatā“. Tuhlin tika eefahulta melleuschana un polizija drihs ween dabuja sinat, ka winas aisdomas ir pilnigi dibinatas. Gesahlsas Kambojani usmelleuschana. Beidsot polizijai isbewās iſſinat wina usturas weetu un wehlānakti wina dīshwolli aplenza sevischki fargi. Ilgu laiku no dīshwoļka neweens neko neatbildeja. Kad beidsot durvis tika atvehrtas, no dīshwoļka iſnohza glihti gehrbuses feeweete. Us pēcprātumu lai isdod Kambojani, feeweete iſteiza, ka winsch gan pēc winas dīshwojot, bet wehl neesot pahrnahzis. Pēbz tam schi feeweete gribēja dotees lehki pēbz petrolejas, jo lampa sahlot isdīst. Nodakas usraugs luhdsā, lai wina neruhpejas par apgaismoschanu, un isdewa gorodovojam no lehka atnest petroleju. Seeweete tam sahla pretotees un pēgahja pēc loga. Polizijas eerehdnis pa tam sahla eewehrot tās matus, kuri winam iſlikas neihesti. Winsch tai tuvojās un farunajotees pakehra aiz tās mateem. Winam rokās eelrita parubka, tura apļahja ihst noziryplos wiħreesha galwas matus. Kambojani is uswalla apalsħas pēbz tam pakehra rewolweri, bet, pirms tas paspēhja us polizijas eerehdni iſſchaut, pehdejam laimejās iſſist rewolweri saglam iſ rokam un to apzeetinat.

Upstahkus tahlajos austumos it labi ralsturo
felosch gabalinsch „is Kreewijas Kinas“.

Generalgubernators Grodekows wiſu seemu neatgreesſeſſes no Mandschurijas un nahloſchā wasarā wiſch ſawu reſidenzi no Chabarowſtas paſzreſchot uſ Charbinu. Uſ tureeni paſreſchot ari wiſa generalgubernatora ſanzeļja. Apſtahki prafa, lai muhſu generalgubernators paſtahwigi paleek Mandschurijā talab, la pee wiſa beeſchi greeſchās paſchi kineeschi un Kinas waldbas wihi deht daſchadu jautajumu iſſchikrſchās, laſ ateezas uſ Mandschurijas paſrwaldbiſchanas eelschejo lahtibu un neween uſ Mandschurijas dſelſzeka ap- gaſalu, bet ari uſ apgaſaleem, laſ maſ un pawiſam ar to neſtahw nekahdā ſakarā. Kinas tsantſjuni (generalgubernatori) un fuđutuni (gubernatori un laea pulku preelfcheineli) tičlab Bižikaros, Girinas un Mułdenas, la ari ziti, tagad nodarbojas ar eelschejās laea poližijas organiſeſchanu Mandschurijā un faſtahda noteilumus un lahtibu Kinas waldbi eestahſchu un Kinas poližijas faſilfmei ar Mandschurijas dſelſzeka freewu apſardibas eestahdem. Leeta ir ta, la Kinas waldbas eestahdes, neisnemot pat generalgubernatoru, naiv ſpehiigas uſturet ſchaſ apgaſala lahtibu, jo pee kineescheem ir attihſtijus leela patwaldiba. Pebz Kinas notilumeem wiſur Mandschurijā ir ſajuhtama ſtingras un prahtigas ziwiwaldbas wajadsiba, kuru kineeschi weenig fagaida no muhſu generalgubernatora. Prahtigeem mandschu- reescheem nekahtibas jau brefmigi apniuſchās un tee jau wehlas lahtibu, heidsot pat ir muhſu labā wehlas apſargat dſelſzeli, laſ mums jau ta dahrgi malsajis, no kineeschu taħlakeem uſbrukumeem. Kinas waldbas eestahdes gan teſcham ir nesphezgigas preelfch mums laut fo darit, jo weetejee Kinas un Mandschurijas eedſiħwotaji tas nemaf neklauſa. Gribot negribot freeweem paſcheem jagahda par ſawu droſchibu Mandschurijā, nepalaujotees uſ Kinas waldbi! Tagad Mandschurijas dſelſzeka eerehdai wiſt ir apbrunojuſchees, bet neſen dſelſzela tuwumā chunchuſi panehmu weſelas ſahbičas eedſiħwotajus un aifweda ſew lihds falnos.

No Rīgas.

Par Widsemes wizegubernatoru, ihstend walstspadomneeka Buligina weetā, lursch slimibas deht no fawa amata atkabpees, lä freewu agenturas telegrama wehsta, eezelts preses wirswaldes padomes lozellis, ihstens walsts padomneeks Alēlfis f. Bellgards. Par scho wehsti waram tilai preezatees, jo jaunais wizegubernators loti labi pasibst schejeenes apstahltus. Winsch strahdajis sche libdsi pee Manaseina rewissjas, bijis wehlak prokurora palihgs pee Rīgas apgabala teesas un wehlak svehrinats adwokats. Wehlaku tas tila eezelts par Maſlawas wirspolizijmeistera Wlaſowſka lanzeļjas direktoru un beidsot par preses wirswaldes padomes lozelli. Rū dsird, tad jaunais wizegubernators f. Bellgards drihsā laikā eeradi- schotees Rīga.

Seemas svehtki un jauns gads Rīgas latwieschu beedribu dīshwē pagahja parastā weidā: daschadeem isrihlojumeem. Weenā sīnā tomehr bija nomanams labs folis us preeskhu. Sazensība bija leelaka un kur leelaka fazensība tur ari leelaka dīshwiba. Sarīhlojumu slaitis wairak desmitu leels. Parahdiba, par kuru latrā sīnā japrēezajas. Vehdigi tik seemas svehtki bija teem daudsajeem tuhloscheem, lam truhst schimibrihscham Rīgā darba un libds ar to ari maišes. Bet zerešm, ka apstahkti labosees un to sejas wares buht atkal preegtgalas. Ja ne zitadi līstenis grosams, tad atleek wišmas wehl weens zeribas enkurs, kur peekertees: us lauseem taisni truhst strahdneektu. Darba tur pa pilnam un tur darbs, tur maiše.

Nigas Latweeschu Atturibas beedriba „Ausfklis” pateizotees daschu atturibas leetas zentigu weizinataju darbibai un wairaku labwehlu pabalsteem un dahwinajumeem wareja schogad iswest sawu jau senak no dascheem beedreem eekustinato nodomu — atwehrt Tautas namu ar lehtu ehdeenu lokalu, tehjnizu, lasamu galdu un auditoriju tautas preefschlaſſjumeem un isribkojumeem. Schahds nams atrehts us Peterburgas schofjeu (ais Aleksandra wahrteem) Nr. 5. Telpas peeetamas latram ta beedreem, la nebeedreem un zenos par ehdeeneem un dsehreeneem (tikai nereibinoscheem) ir wisai lehtas un strahdneelu kaſchu apstahlkeem peemehrotas. — Lihds attlahfschanas deenai (23 sept.) nebija paspehjams wiſu pilnigi eerihlot, tadeht ari lihds schai deenai aisween wehlſchis un tas tizis peegahdats un eelahrrots, lai telpas buhtu ehtas un waretu lalpot sawam noluhslam. Gewehrojot Tautas nama noſhmi atturibas leetas weizinaſchanas fina, to laipni pabalstijuschi gan leelsakeem gan masakeem dahwinajumeem apalscha minetas personas un firmas, lam „Ausfelta” preefschneſziba pagodinas ar ſcho iſſazit sawu dſili ſajustu pateizibu: Muhrneelu meistarām Ch. Kergalwa lgm; muhrneelu meistarām V. Radzīka lgm; podneelu meistarām Fr. Ausfelta lgm; krabſotajeem Egliha un Krubmina lgeem (Architektu eelā); ſeltitajam J. Osolina lgm (Aleksandra eelā); pulſtenu taiftajam Rob. Waldmana lgm (Marijas eelā), glesnotajam J. Schönberga lgm (Leepaja); nama ihpaschneelam A. Surowssa lgm (Peterb. ſchof.); posamenterim H. Sarlana lgm (Karka eelā); modisteenit

J. Belmane lndsei (Elisabete eelâ); namdarim
J. Kulmane lgm (Burwa eelâ); muhrneelu meistaram
J. Neuburga lgm (Bruneelu eelâ); nama ihpaschneelam
K. Weidnera lgm (Peterb. schof); ahrstam Dr. A. Butula lgm
(Rigâ); Jenilfa fabrilas direktoram W. Bollikosera lgm;
un jewischti Rigas sahtibas kuratorijas lozellim meera teesnešim
A. son Wittes lgm. Lad feloschām firmam: Pawel
S. Popowa dselsseetu magasinai; M. S. Kusnezowa un
trauku fabrilas; J. Redlich un anglu dselsseetu magasinai;
J. M. Trofimowa trauku magasinai; J. J. Osipowa
audellu un wetas magasinai; J. C. Jeſſena porzelanatrauku
fabrikai; J. Jalsch un komp pulksteņu magasinai;
M. P. Sileneela dselsseetu leetu tirgotawai; J. E. Muschle
lampu tirgotawai; Sander Martinsona dselsseetu leetu
tirgotawai; Bredesen un komp lolu fabgetawai;
G. Pirwitz un komptschugunu fabrilai; A. Valod lolu tirgotawai.
Epirkas leetas lehtal aprehtinajuschi; S. P. Klimowa
wafku drehbju fabrla; D. Idessala spogulu fabrla;
N. Liberis mehbelu magasina; J. Lauwas tirgotawai
(Peterburgas schosej.) J. Leitja galdeelu darbniza
(Aleksandra. eelâ); L. Marschütza slahrdneelu darbniza
(Kaleja eelâ); "Ausfeka" bilbotelai sava isdewuma grahmatas
par welti peesuhitijuschi: Ohrlikis un beedris; Puhzits-
Eulenbergs; Kalniasch un Deutschmanis; J. Osols;
Behrsiasch; Brigaderas un Derigu grahmatu Nodata.
Brihwelkemplaru Tautas nama laikstawai peesuhitijuschi
feloscho laikrakstu redakcijas resp. isdeweji: "Deenas Kapas"
"Mahjas Weesa" "Mahjas Weesa" "Mechneschraffa"
"Baltijas Westnescha" "Balfs" "Austruma" "Basnizas"
"Wehnnescha" "Jaunibas Drauga" "Latweeschu" "Awises"
"Semkopja" "Latweeschu", „Peterburgskia Vedomosti“

Preelschneela weetneels Fr. Meerkalns.
Rakstvedis G. Kempels.

Widsemes Tautskolotaju Sawstarpejās

Valihdsības beedribas jauktam kōrim buhs tresh-deen, 2. janvarī, pullsten 5 pehz pusdeenaas Rīgas Latweschu beedribas namā pehdejaits kōpmehginajums. Minetā beedriba, tā jau agrāk aizrahdis, isrikkos 3. janvarī pullsten 8 wakaru Rīgas Latweschu beedribas sahle flehtu muškalifli-literarifli dramatifli saweefigu wakaru, lai lauku skolotajeem, luei eeradisees minetā deenā us pilnu sapulzi, buhtu eespehjamē tuvak eepasītees ar ridseneeleem. Schāi wakaru uſlakfees pirmo reiſi beedribas jaunts loris brihwimahlfleneela P. Jurjana Iga wadibā. Naw jaſchaubas, tā ſchis loris eemantos tqhdu pat peeltrischani, lahdū minetās beedribas wiſru loris. Bes tam dſrudeſim tur ari lahdū jauktu solo-kwartetu. Dſejneels A. Šenina Igs deſlameſ lahdus noſaweem jaunakeem dſejoleem. Beigās wakara apmellētajī dabuhs noslatitees fahdā jautrā ludinā, pehz lam felos dejā. Bitetes dabujamas Latweschu beedribā un wakaru pee taſes

Termina pagarinaschana wezo paraugu pa-
pira naudas apmainischanai. Rigas valstsbankas
kantoris muhs luhds aizrahdit, ja us Wisaugstalo Seifara
Majestates pawehli terminis 1887. g. islaiduma 5, 10 un
25 rbt. un 1866. g. islaiduma 100 rbt. kreditbiketu apmaini-
schana pagarinas luhds 31. decembris 1902. gada.

Jauna pilsehtas nama wajadsiba. Kā sinams
tad Rīgas pilsehta griebeja zelt jaunu namu un preelsch sch
noluhska naudu aissnemtees. Aisnēhmuma suma preelsch
jaunās pilsehtas mahjas buhwes netika no eelschleetu min
strijas apstiprinata. Bes tam ari tapat publīkā pazeblā
balss, la jauna pilsehtas mahja buhtu newajadsiga gresnibas
leeta, kura pawairotu tikai pilsehtas parahdus. Mahja ja
nu gan protams war buht waj nu wairak gresna, waj mas
weenlahrscha, bet tatschu jaapšwer, la tagadejās pilsehtas
nama telpas preelsch Rīgas wajadsibam ir par dauds pa
masām. Tās ir fewischki Rīgas raksturislas ihpaschibas, la
tai ir pahrak schauras pilsehtas waldes telpas un
dselszela stazijas. Protams, la preelsch paschein

erehdneem jau nu telpu peeteel, lam ja spaibas un
jagruhstas, ta ir publika. Ta nedabigk pilditas schim-
brihscham pilsehtas waldes telpas, isinemot jaunos tirdsneeziwas
un ruhpneeziwas papirus. Schahdu druhsmu gribedama
nowehrst, gan pilsehtas walde jau pee laika mudinaja zaur
laikralsteem, lai weikalneeli nenogaida paschu pehdejo brihdi,
bet ehrtiba zaur to nelahdi naw pawairojuses. Telpas ir
stahwgruhdam pilnas, teem, kas fawas dariishanas isdari-
juschi, gruhti zaur beeso druhsmu isspeestees laukā. Gaifs
famaitats wisleelalā mehrā, daschas personas pat nogibbst.
Apstahkti tahdi, ja lahdu gribetu fodit, tad ja fala: Ej, ishem
tu preefsch manis tirdsneeziwas papirus". Lai nu kā, pil-
sehtas waldei peenahktos gahdat plaschakas telpas, ja ne wairat,
tad ihret. Tagadejee apstahkti schim finā naw pazeeschami.

Politehniskā institūtā preelsch t a u t =
fa i m n e e z i f k e e m p r e e l s c h l a s i j u m e e m n o d i b i n a t s
wehl otrs mahzibas krehfis un turpmāk tee mahzibas preelsch-
meti, krei libbi schim gadu no gada tika pahemaikeus sneegti,
tikfshot lafti no weetas. Bes tam ari tirdsneežibas nodakā
paplašinata mahzibas programma zaue statistiskeem arodeem.
Preelsch jaunā mahzibas krehfslā jau schowafar peenemēts
Mašķawas privatdozents mag. oeo. pol., cand. math.
M. Rosinskijs, bet tā ka winsch par dozentu ^{**}gi wehl ap-
stiprinats 13. novembrī, tad tas fawus preelschlassijumus
ussahfshot tikai ar nahlošcho mahzibas pusgada sahkumu.

Tauna beedriba. Kā "Widsemes Gubernas Avisē" lašams, tad eelschleetu ministris 7. dezembrī sāc. g. apstiprinājis "ahriku fa beedribu preelfch sinatnīstas alkoholu ipehtīshanas" Rīgā.

weescheem, là jau sinojam, fahls isnahlt janwara mehnest
Rigā. Kā „Rischl. Westn.“ tagad sino, tad libdig
schurnals tilschot isdots ari preelsch pareistizigeem
ig au neem. Kad un kur tas isnahls, awise nam mineuse.

Alstrats libkis us dselszela. 27. vez. pehz pus-
nalks us Selgavas Murawjewas dselszela, netahk no Behnes
stazijas atrada nofistu dselszela fargu F. Laudansku. Pehz
ahvela aplezibas domajams, ka minetais fargs nofists no
dselszela pasascheeru wilzeena Nr. 1 waj Nr. 2, turi ap to
laiku braukuschi. Ismelleshana eesahulta. K. J.

"Aiseet ar 24 rubleem!" Walar ap pullsten
1/29 no rihta, Daugavmalā us pahrtikas pretschu tīrgus,
kahds gadus 25 wezs wiheretis, tūrsch laikam scho amatu jāu
peklöpj daschus gadus, bija nogluhnejis, ka kahda pahrtikas
pretschu eeweđeja ar kahdu tīrgus bodes turetātu aprehlinājās
un ka pehdejā alus bode išmalsā pretschu eeweđejai 24 rbl.
Tillihds tas abas no alus bodes ifgahjuſčas, yee lam
pretschu eeweđeja turejuse rokā naudu ar wiſu malu, tas
lihdis wiñām palat un ejot yee wesuma, iſlampis no rokam
malu un ka wehjisch laidees Gelschrigā uſſauldams: "Aiseet
ar 24 rubleem!" Kamehr naudas ihpaschneeze athegusēs
kas darams un ſteigusēs ar valtgeem palat blehdim, tas
eekritis ka uhdēnī.

Grahmatu galds

Medaljai preesuhtita schahda grahmata:

P a f a l a s, fazereis Anss Lerchis-Puschlaitis. 2. hurniza. Rigā, Puhijsīchū Gederta (Eulenberg) apgāhdibā.

Sawadas ir schis 12 pasazinas; pehz ahreja weida tas
pilnigi pеeslejas latweeschu tautas pasalam, art walodas
staidribu Verchis eeguwis jo leelâ mehrâ, strahbadams ga-
latweeschu tautas pasalam, bet fatus tam wisam bes isneh-
muma ir etisla, nolemts jaundas paaudses freds tsvaltloschanat.
Peemehram, lafot paschu pirmo „Bahrenites asara.“ lura ts-
stahsta sawus peedshwojumus un peeredsejuwus, ikveena mas-
loftitaja skifninau zildinat zildina. Otra rahda, lahdus bri-
numus spehi padarit mihlestiba; ahrejs flaistums bes eelscheja
daituma ir tilai flanigs swahrgulis. Peeweditim lahdus
naukurus. Iei loftitaja dehuktu lahdus leisheimu per Verchis

peemehrus, lat laiktais dabuhtu kahdu sajegumu par Verha
stilu un wina pasalu saturu. Slawenajam waronim Tau-
teetim bija usnahkuse gruhta lilsta: burwji wina bija no-
buhruschi par ahpsiti un wina pili nogremdehuschi falna dsi-
lumos. Atpestit wina wareja maitina Gaismiaa, nelaimigo
ahpsiti apprezedama, bet eepreelsch wina bija jausmelle "lab-
lahjibas awots" un no ta janodseras. Vehz daschadam deh-
lam Gaismina ari atrod awotu un pahrwed pa tam Weesut a
tumfibas grawa eesiodsito ahpsiti atpalak pee wina alas.
„Un nu ta sita ar sobinu weenreis ahpsitim, weenreis falnam,
pa trim lahgeom. Trescho reisi stot, ahpsitis pahrwehrlas
par daitu, daitu zilwelu un falna eelschyuse nodahrdeja pehr-
lonim lihdsigs rihibeens. Ihsis azumirklis — pils pagzhalas
un is falna atflaneja dobja balsi: „Taws senais wahrde
bija Tauteetis, tawa pils bija Tauteeschu pils!“ To redsot,
to dsirdot, Tauteetis frita Gaisminali ap falku preela asaras
leedams un dsiti aifgrabbjorschâ balsi fazidams: „Ai, Gaismi-
na, mana lihgawina, tad tew bija tai buht, sam lemts
mani pilnigi atpestit. Nu labi, tad ari varinastim lahsas til
braschos, til leelas, lahdas wehl ne redsetas, ne dsirdetas.“
Tas bija til lahsas — ihlas latweeschu dsihras. Un ladeh
ari nelibqmotees, jo:

„Pats tur raku fuhrā lalnā,
Pats schai pilz usdfishtwoju!“

Ta apmehram ralsta Lerchis, bet jaeewehe ro art wahrbi
kurus wiensch nehmis saweem fazejemeem par motto: Pafala
ir reestlam libdiga: pahrlod — dabuhft lodo! — Weh
weens peemehrs. Strasds grib sawus behrnus isaudfinat pa
wanageem, bet halodis tam faka: „Es buhtu gefis, ja gri
betu — halodis buhdams — sawus behrnus isaudfinat pa
strasdeem; jasala: jauni lehmi tur isnahstu, ne strasdi.“ —
Strasds grilbeja to paschu panahlt, lo mehdjam apfihmet a
wahrdeem „latweetis wahzeescha abba.“ Lai peeteek ar scheen
peemehreem. Kaut nu gan fchis „pasakas“ waran tila
eeteilt, tad tomehr ar noschehloschanu mums japeemin, la ta
pee latweeschu lafitajeem naw atraduschas atfishtchanas; ja
pilnus 10 gadus tas nogulejuscas pahrdotawas plautios, i
jensemias tas 1891. g. 31. oktobri. Warbuht, fa laftajus a
baidija tas bresfmigais lehms, tas redsams us grahmatina

wahla un kr ilustracija pree weenas no wisjaukalam pasalam
schai krabjumä. Pree tahda satura gan newajadseja list tahdu
spotu, kusch pat lubu literaturä lahgi neder. X.

No alrſemem.

Rā ongli wed Farn.

Berlinē išnākļuse kapeina Dr. Wilhelma Wallentina (Pretorijā) grahmata „Apzerejumi par angļu politiku kara vieschanā”, kura fazeļuļe leelu ustraukumu. Šī tās pāsnēdsam daščas finas par to, ka angļi pret būhreem išturējis chees us kara lauka.

Zivilišeto, deenobijigo angļu welnischka meschoniba pirmo reisi jo gaſchi parahdijsas nelaimigā laujā pee Glandslagtes. 600 buhri te tila paweikti no 13,000 angleem at 12 leel-gabaleem; telegrafs leeliſti iſpanda angļu uſmaru. Vehz ſihwas zihnas aſmainerā dramā fawu lomu uſfahka angļu ſchlehpneeks. Kā lunga, ſchlehpū rokā, wiſch jahdeleja pa nahwes lauku un iſolžkereja wiſus nolautos, eewainotos un miſtſtoshos. „Yr guleja kahds ſirms buhris, gruhti eewainots, un luhdas mactu luhdens. „Sche ter!“ atteiz ſchlehpneeks un eeper tam ſchlehpū sahnos, tā ka iſſchlahzas beeſa aſinu ſtruhlla. Kungſtedams fehdoschais firngalvis noſlihgſt uſ ſemi. Wehl weens ſchlehpā duhreens — un anglis aſrifſcho projam. Bet wezais buhrs wehl dſihws. Nahk garam otrs ſchlehpneeks. Miſtſtoschais luhdas pehdigo ſchlehpā duhreenu, lai wiſa mokas taſchu reiſ beidsas. Tas noteek — un wiſs pagalam.

Lodes kerts un jaur afīnu notezefchanu fāmanu pāsaudejīs tur gūl ari lāhds Austrijas jauns wahzeetiis. Te auleko gāram angļu schēhpneeks, aptura un eedur tam schēhpurā. Gewainotais noguris atver azis un skatas uz fāmu moxitaju. „Naudu schurp!“ pehdejais eebtāujas. Gewainotais purina galvu. „Pulstens ir?“ Wahjisch mahjeens ar galvu. Schēhpneeks nokahpj no firga, iſſchutni puſmiruſchā kabatas, panem pulſtieni un kehdi, nomauz ari no pirksta gredſenu un metas atkal firgā. „Sche, nem to!“ Ar ſcheinem wahrdeem tas pee ſemes guloschaam eegrūhſch schēhpurā fānōs un jahjī tāhfak.

Peenahl trihs ziti. „Paslat to tehwinu!” weens eesau-
jas. „Ah, tas wehl naw heigts; dod tam!” un wiſt trihs,
weens pasat otram, eeurbj sawus ſchkehpus nevainigā meeſā.
Otrā rihtā winu atrada, wehl tillo elpojoſchu, 17 duhreeneem
ſadureſtitu.

Kahbam buhrim no Bretorijas apgabala bija isskrejhuse lode zaur plauscham. Kamehr winsch netustebamees guleja augschpehdus, schlehpneeli garam jahdami, tihri la pa jolam un garu laiku, winu sadurstija ne majak la 11 meetas. Wehl to paschu nakti winu atrada un nonefa us lasareti. Winsch wehl dshws scho baltu deenu un war peerahdit, la winu ta sadurstijuschi newis „meschoniskee“ buhri, bet „zivilisetee“ angli.

Wehlak karā wiss tas gahja wehl trakki! Jo pee afi-
naina darba top par nezilwelk jebkusch, ari bei teem hu-
maneem atgahdinajumeem un usluhdijumeem, kahdus angli-
isplahrtija.

Kā, peemehram, gahja pee Speionskopas? Kahds azuleezi-
neeks, Websters Dewiffs, atlahtsa schahdu rafsturistu atgadijumu.
„Kauja bija pagalami. Kahds jauns, tillo 17 gadu buhris,
gahja garbam kahdam ewainotam anglim. Pehdejais luhdjsas
nodjertees. Kad schehstirdigais buhra dehls nometas zefos
blakus sawam eenaidneelam un no sawa pascha blaschkes
pasneedsa tam malku, anglis sawam labdarim nejauschi eegrubda
bajoneti sahnos. Pats wehl runaju ar mirstoscho un rauda-
dams pee wina biju nometees zefos, kad winch isslaida sawu
garu.”

Pat firmee mati neisfargaja eewaimoto wezo generali Koku no anglu asinsfunu neschehlisbas. Mirkadamees un lahdedami wiini tam nowilka wifas drehbes un astahja armogalmi gluschi laisu ul fflatiuno oulam.

Pee Elands slagtes muhsu laudis atrada wairakus mironus, to starpa ari wahzeeschus, kureem pirksti bija nogreesti; truhka, sinans, gredseni un zitu dahrgaku leetu. Peez asinands kanjas pee Magersfontenais atrada manu draugu, kapteini Fligare — gluschi kailu, bes it nekahda apgehrba. Pat seltsa brille bija nosagta. Tos laikus sinas par tahdeem kauna darbeem wehl wareja nahkt klajā un is privatam wehstulem pamasam issuhzās pateesiba zaur angļu melu tihkleem. Bet kā tad tagad? Zaur eezelto zensuru un telegrafa monopolu Anglijai eespehjams, pašauli barot ar tahdam sinam, suras noder weenigi paſchu labumam, ad majorem Britanniae gloriam! (par jo leelaku flawu Britanijai). Mehs nesinam ne simto datu no ta, kas tagad noteek tumfchajā pašaules dala; ne simto datu no teem fchauſmigeem flateem, kuri tur takku us weentuſa, tukfneschatna klajuma waj guhſtelnu leheros noriskenaos.

Kara pirmos mehueschos paſaule wehl wareja dabuht ſinat, ka pē Dendijas 12 faguhtitūbuhrus godajamee angli eejuhdja ratos un tad trena paſchu tautas brahlu uguni. Tagad tāhdeem waromu darbeeni gan wairē nauv eespehjams nahkt flājā. Tagad tas jaiflaſa ſtarb angli uſwaru depeſchu

Un te nu starp zitām leetam wifai friht azis, ka pa
leelai dafai pee buhreem kritischo skaitis ikreis pahrafs par
ewainoto skaiti; weenreis pat bija runa weenigi par kritu-
scheem. Bet fur tad nu paleel ewainotee? Ikweens jau
sina, ka saudejumos zaurmehrā is us weenu saguhsttu naht 3
ewainoti, bet tagad, lamehr abi diostluri, Robertss un
Ritschners eweda iñuhzinaschanas sistemu, apstahlki ir gandrihs
pawifam otradi. Kā gan tas war buht? Nu, atbilde naw
gruhta. Ulrashee ewainotee un warbuht ari saguhsttee it
weenfahrshi nomurkli. Godiga kara weschana pahrwehrtusēs
par schauschalion onkaufchanas faru. — —

Anglu virswadonis dewa stingro pawehli, "ka saldateen jamaksā par wifū to guhsteknu usturnu, kurus tee fāguhstijuschi." Ar ziteem wahrdeem salot: "kaujeet wifus, kam teekat llah." Un tchitā pawehle ir gan anglu saldatu zeeniiga. Kā paskaidrojums tchim apgalwojumam lai noder tāhda Australijas saw-walneela webstule:

"Mums bija pawehle neschaut, bet tikai leetot plintes fulbu im bajoneti — neweenu nesaguuhsttit. Mehs tagad wairat nebehdajam, waj kahds lauz pehz schehlastibas, tikpat mas la par wahrnas Lehrfchanu. Tas ir weenigais lihdsellis, lursch us buhreem spehs darit kahdu eespaidu."

Kahdas beigas buhs Deenwid-Afrikas Faram!

Deenivid-Afrikas laesch mums usdod mihielu pehz mihiillas Leels pulls gudru lara mahflas mahzibu tur pilnigi apgahtas Radusches jauni weidi: weenâ puse lustigl pulsi, krei laiku pa lailam saweenojas, fadalas un pamifam isllihi; otru puse sistema apzeetinatu namu, aifslahweschanas mahflas ideals kureem apfargat bselszelus un no kureem angli gaidija leelat leetas. Bet ilweens lara leetu prateis fin, ka angli schafistemu eewesdam ikuu paaudejuschi. Jau pascha plani isstrahdaschana apfihmeja moralistik „padoschanos“, un wins isweschna eelscheji pilnigi faboaja jau ta la ta ne wisa kreetno armiju. Kursch zilwels gan seemas laila lihdis ahrâ is filta laschola, un kursch zaurmehra saldati gan melles nahw llaajumâ, kad deeneests aij zeelam seenam nodroschina wind dsihwibû? Kreetnu armiju duhschigi wadoni gan war alfrau llaajumâ, projam no walneem; bet saldati, kuri fastahw is maeedihditem algadscheem, kuri lara laulâ wairs newar zeret ne us godu ne us laupijumu un krei pa datai jau bijuschi saguh sti un tad atkal palasti wakam, tahdi atstahs sawus apzeetinajumus tilai wiinnepeezeschamalos gadijumos. Schahdus apzeetinajumus uszelot angkeem wairs now so domat par abu republiku pilnigu eelaroschanu. Tagad nu wehl atleel apluhlot lahdu wirseenu us preelschu laesch waretu nent? Nemas ne wajaga buht praweetim, tai waretu paredset belgas: no karten tagad jau gandribj war pateift spehles panahlumus. Aifslahweschees atpalat.

Karam sahlotees ari walstis wihtu jau istejas, ta wisa fadur fine zehlusas tiskat zaur anglu mantas lahribu, kura negri-beja nogaidit leetu dabiflo atrisnashanos. Ar diplomatisku isweizibu un semes bagatibu angli ar laifu buhtu sadabujuschi balsu wairakumu un tad wini buhtu lungi. Ap lahdam milstislam sumam leetas grosas, noskarstams jau no tam, la Kimberlejas dimanta rastuves wehl tagad va gadu atmen ap 38 miljonus rubku eenahkumu. Wehl slaidraju walodu runa slaitki, kuri yehn tika sinamit Selta rastuvju alzioranu sapulje. Redds, tas 14 gadus bijis beedribas preelschehde-tajis un ta tad ari slaidri paslifit apstahlkus, teiz: „Mehs sinam, ta gadijumā no selta un dimanta rastuvem waram isdabuht 10,000 miljonus rublu. Tas isslausas dauds, beto apleezinojuschi leetprascbi, eewebradami zaur urbumeem is-sinatos apstahlkus.“ Un ja mamons lahrdina ar tahdeem slaitkeem, tad pat stiprs wihrs war sahlt schaubitees; un ta nu lai wehl nekrissu lahrdinashana anglu kapitalists, karam mantas farauschana jau ir eedsimta? Bet scho paaskalno mantu tiskat tad war eeguh, kad rastuves nestahw dihla. Un ta la strahdaschana sem republiku waldbas tapa schaubama, tad ussahka laeu, lai ar waru jo ahralki panahktu to, kas zaur peekukuloschanu un intrigam bija sa-fneedjams tikai aplinkus un ar laika jaudejumu. Bet karam nu bija pawisam zitada gaita, nekā angli to bija zerejuschi. Tas novilzinajas, nebija waires nelahda eelaroschana, nu wisa paşaule isbrihnejas redsedama, ka sahlumā 50,000 un tagad tikai wehl 20 — 25,000 buhru neween wareja atturetees pretim 10 lahrtejam pahripehkam, ja, ka winu pretestiba ar gadeem neween nefaschluka, bet pat wehl peenehmäs. Kesa bija leela! Bet wispiems wajadseja glahbt rastuves, tas usturet darba, jo tas la jau redsam spehj it weegli segt wi-jus kara isdewumus. Un to wareja tikai tad panahlt, kad zeli us tam bija pilnigi droshci, ta ka wareja peewest pahrtikas weelas. Un te anglis isgudroja apzeetinato namu sistemu, kura teescham noder zetu un selta awotu apsargaschani. Kas tad par leelu behdu, kad wisu pahrejo semi meerigi astahj buhreem! Un ta ari teescham ir: ahrpus apsargateem apwidem buhri netrauzeti peelopj sawu fainmeezibu un apstrahda laukus; bes tam wineem wehl walas sagudrot kara planus, tos sagatawot un ari ispildit.

Ka tas ilgi ta newar eet, redsam no feloschà apzerejuma: awise "Times" prasa ik us wersti diwus apzeetinatus namus, ta ka no Kapstadtes lihds Kimberlejai ween tahdu buhtu jazel 2,000 gabalu. Bet peenemfim, ka panisam kopa, ari gar ziteem dselezeem, buhtu tikai 1,000 tahdu namu, tad lai tos apsargatu pret buhru usbrukumeem, latra waja-dsetu ap 200 saldatu, kopa 200,000 saldatu; zitadi scheem nameem nebuhtu nekahda leela nosihme. Scho slaitu angli awises atsihst par wajadfigu. Ta ka nu buhri tad war jo netrauzeti rihkotees, jo ilgak pastahw schahda sistema, tad gadeem tahdu laru turpinot buhreem, kureem Babertonas raktuves dod peeteeloschus lihdselskus, ar lailu drofchi isdotos apzeetinateem nameem usbrukt ar ziteem eerotscheem neka aplintem, un satifsmi pa zetu til isdewigi pahrtrault, ka raktuwoj ismantoschana buhtu nopeetni apdraudeta. Un ta ka nu angli ari nonahls pee tahda pascha gala spreduma, tad domajams, ka angli atradis zefus un lihdselskus, ta nobeigt scho postigo laru, eekam wifa leeliska ekspedizija naw pagalam fabrukuse. Woskeria iau strohde nae kaut ka tom lihdselskus.

卷之六

Deweta jaunos warona darbus apšweiž višt buhru draugi ar leelalo preku. Atkahrtojās atkal pagahjušchais gads, kad desembra, janvara, februara un marta mehnēshus, kuri gada laiks tagadejā buhru kara veldā finā Deenvidus-Afrikā wisisdegwakais — viisas awises bija vahrpilditas no finam par eemehrojamā buhru kara wadona Deweta warona darbeem kara laislā. Bīl baudīs viash toreiš nesajehla ne-patilshchanu un puhtu faneem prelineesem, kuri, winam „lamatas” lībdami, aissween pašchi tanči eekrita! Angli is-leetoja wiſus libdeltus Deweta saguhstischanai. Bet tas nelad wineem neisdemās. Deweta slava skaneja pa wiſu pafauli. Bet pehž tam finas par wiunu atkal aplūfa. Ilgu laisu Dewets bija kā uhdent eekritis. Waj slavenais kara madonis atpuhīšas, jeb waj angli gribēja tihsham wiunu „nollusēt”? Bet presē nedzirdeja ilgu laisu par wiunu gan-driši it nelabdu finu. Meenu laifu anāfu laikraksti- fuci

wispāhrim pasibstami kā leeli nepateesu ūnu fabrizekali, jaun pat išpauda baumas, kā Dewets esot miris. Angli un vīnu draugi, kas wehlas buhrus išnižzinat, par to waren nōprezajās. Bet ſchēe preeli nobeidsās!

Dewets nebija wis miris. Sina, la ispaudums par Deweta nahvi ir nepateefs, veenahza angleem iihri negaidot un pee tam wehl loti nepatihsamā kahrtā. Nowembra vidū wina rofās til tilko nekrita wesela nodala Kitzchnera strehlneku pulka, libds ar tās komandantu-palkaroneelu Wilsonu. Rauja notila Oranschas republikas seemelu-rihta galā, netahlu no Heilbronas. Beezu werstu atstatumā us rihteeni no tureenes Wilsona pulks „nejauschi“ (Ja runda par Dewetu, tad schis mahrds teek leetots weenmehr!) satildās ar schi buhru lara madona preelschpulleem un bija pēspieests elaiestees ar buhreem zihna. Buhru preelschpulli atturejās pret angli usbruezeeneem til duhschigi, ka triju deenu laikā angli kluva us preelschu iikai par 20 werstiem. Bet te treschā deenā Wilsons, winam un wina strehlniekiem pawisam negaidot, „nejauschi“ atradās eelenkti no wišam pusēm no buhru pulkeem, kuri stipruma finā winu latrā finā pahspehja. Beidsot Wilsons bija pēspieests kertees pee heliografa. Ar ta valihsdību winsch paspehja pawehstīt par sawu kritislo stahwolki 45 werstes no wina stahwosham palkawneela Remingtona vulkān. Remingtons stiebdsās sawu beedri glahbt. Winsch nogahja 45 werstes weenā nakti un sawu beedri no wina behdigā stahwolka atswabinaja. Tatschu tahtlākā zihna ar buhreem wini neusdroshinajās elaiestees un bija pēspieesti aksahptees. Buhri pee iam wehl no muguras pusēs sadewa teem labas fukas. Pāris par semi saprotiām, la angli ofizijsās finās axi schini gadijumā apgalwoja, la „taustamu saudejumu“ angleem nebijiš. Bet mas wairs ir, kas schini finām tiz. Wilsons nu išmula-gan, bet wesela ahda winam nebija. Ka tas bija dabujis kreetnu pehreenu, tur naw nekahdu schaubu.

Bes angku stipri zensetam finam, ka finams, peenahl no buhru lara lauka ari wehl zitas finas. Tas wehsta wehl par dauds zitam Deweta sposcham uswaram. Weena tahda uswara par angleet Dewetam bijuse ari pee Klipriweras, tur angli saudejuschi wairak fintu zilwelu. War jau ari buht, ka te ir runa par Wilsona fapehrscham, jo wina glahbejam Remingtonam nahzás ar leelam puhlem vahr scho upi pahrzeltees . . . Wisadá siná Dewetam ne weean ween reissi buhs nahzees atgahdinat Kitzchneram preelsich pehdejá til wisai nepatihkamá kahrtá, ka tas wehl dñshwo. Masakas zihnas jau war nolluset. Bet ar leelalam laujam nu guschí ta neeet.

Nupat atkal anglu kara pulku galwenam wadonim Deenwidus. Afrikā nahzees atsītēs, ka buhri atkal panah-luschi laħdu leelaku uswaru. Angli atkal "nejauschī" sapēkriti. Schoreis lauja notiluſe 140 kilometrus (gaisfa linijsa rehklnot) us deenwidus. rihtem no Heilbronas. Sche starp Harismitu un Beilemi (seemelu rihtos no Blumfon enas) steepjas laħda stipri nozeetinata anglu kara spehla linija, kurai jaapsargħa dselszelj. Schi linija pastiprinata ar tā faulto "bluku mahju" valibdib, kuras użeltas il us 1000 foteem pa weenai. Schis linijas widu, pee Twifontenax, aixadàs laħds stipri nozeetinata anglu lehgeris, kura garnisons fastahweja no 4 rotam anglu "jomanċiju" (anglu muischneelu dehli). Garnisons bija apbrunot ar wairaleem lauku leelgabaleem un weenu ahteschahweju leelgabalu. Par scho "muischneelu" garnisonu komandeja anglu wiesnneks Firmanis. Schim, nabadfinam, nu nahzees 13 dezembru iżżeest pilnigu fakauschanu. Deweta wadibā — ka Ritschners sino sawā telegrammā no kara lauka — "ewehrojami leels buhru pulks" "nejauschī" usbruzis Firmanu pullam un ar iturmī eenehmis wiċċu wina lehgeri. "Bihsto, ka" muhsu saudejumi buhs totti leeli! . . . Smeekligi nu pee tam, ka pehz wezu weżġi paraduma pehz schi pasinojuma atrodas weħl laħds peemetinajums, ar kuru Ritschners, ka taħdas, għid sawus ruħgħtos piseenus fazzukrot. Schis wezu weżżei, pagalam nobdetais peemetin iż-żgħiġi s-saqq: "Dimas rotas weegħda kamalierija ir-ikubtitas Dematam nek u dūk ta'!"

Iedomā, ka šis diwas rotas ar pakaldušchanoš
leelajam uswaretajam Dewetam, kura wadibā šchoreis atra-
duschees „eewehrojami leeli spekli,” wisai nebuhs steigushas.
Lai nu kā, bet leeta nu tomehr ta, ka Firmana „jomarriju”
vulks ir un paleef isnihzinats, pee kam leelakā data „muisch-
neelu jaunklungu” leituschi mangibā. Nedvars, ka anglu
nelaimigees „muischneeli” šchais finā tilpat masduhschigi, kā
īamermetee „tomai”.

Grischianis Detracto

Schi buhru uswara Londonas publikai kura paschreift lihgsmojās par tā faultā „Kapsemes Deweta“ — Kreizingera sawangoschanu, drofchi ween buhs usnahkuje kā aufsta ubdena towers us kalla. Schis buhru wāronis, kā finamē, krita eewainots sawa breefmigā eenaidneela rokās. Un tublin schis warmahla nekaunigā kahrtā pazehla balfi, ka nelaimigais buhru kara wadonis ir jaſauz kara teefas preefschā un janoteſā us nahwi — zaur n o ſ ch a u ſ ch a n u. Tomehr zerefint, ka tas nenotiks un angli sawangoteem buhru kara wadoneem needrofchinasees nahwes fodu ſpreest Tapat par Kreizingera, kā ari Schepersa dīhwibū war nahktees dot otbildibū deſmīteem anglu ofſizereem, kuri atrodas buhru wangneezibā. Schai breefmigajai anglu neſchehlibai ir jaleek weenā waj otrā zelā robeschas.

Deweta uswaras sphihschi apgahsch ari zitas no angleem ispaustas tentas, ta buhri esot noguruschi un wehlorees scho smago laru nobeigt. Angli standina pa wisu pafauli, ta leela dala no buhreem esot pahrgahjuje us minu yusi un pat jau fastahdoi fensischkus pulsus, lai larakotu pret faveem iautas brahkeem. War jau buht, ta kahds desmits waj simis tabdu neleeschu un nodeweju i buhru starpā atrodas. Bes tabdeem nam neweena iauta! Bet angleemi no tam nelakhaa leela preeka nedj labuma nebuhs, ihpaschi, ja eewehrojam pehdejās Deweta un Bota uswaras.

Bil brihnischki tas ari nebuhtu, ber, leetas pahrleekot, galu galà tomehr noveetni jadomà, fa par uswaretajeem Deenwidus. Afcikas lora beigu beigas rast tomehr valiks bu h r i. Ils faussemes iswilta lihdaka jau tramwoeidigi fit ar asti smiltis un iszeesch pehdejo nahwes zihnu . . . Lai dsihwo Deweis! . . .

Franzija. Avises tagad dauds runā par leelo draudsibū, kura grafas nodibinatēs starp Franziju un Itāliju. Prinetijs bija istiezes toti glāimi par frantscheem un frantschū wehstneeks Barēs ne masal glāimi bija atbildejis, apgalwo-dams, ka pats ahrleetu waditajs Delskāsē darisshot to paschū. Delskāsē gan arī runajis par scho draudsibū, bet tīlai sem tschētrām cīm. Winsch ar laħdu italeeschu avischneelu fa-runadamees eftor norahdijis us Itālijas un Franzijas draudsibū us Angliju. Pēbz anglu-frantschū nolihguma noslehg-schanas par Tunīsias un Tripolīsias aissēmi eftor nahjiz frantschū-italeeschu nolihgums var Tripolīsia, zaur kuru teekot no-dibinats Franzijas un Itālijas intereschu līhdissvars gar Afrikas seemelu peekrasti. Maroku Franzija nelad nelausshot pilnigi enemt lahdai zitai walsijs, to Spanija it labi sinot. Un tas fibmejas us Itālijas interesem Ballanu pussalā, tad Franzijas draudsene Kreevija it labi tās saprotot un pabal-stischot. — Te domatas italeeschu intereses apgabaloš starp Makedoniju, Serbiju un Adrijas jebri. Bet te nu tas ahlis, ka ihyaschi schee apgabali līhds schim stahwejuschi Austro-Ungarijas interesē, ladeht ari us avischneelu apgalwo-jumeem lahga newar palaistees, eelam Delskāsē pais kļaji naw atsinees, ka winsch tā istiezees. Slāidrakas finas buhtu ari gaidamas no Wines un Budapeštēs.

Wahzija. Parlamentaristē darbība attal vīnā gaitā. Neevene viņas Wahzijas tautas weetneku namam (reichstagam) seemas svehīku brihwlaiķis ir beidsees, arī pruschi landtags sānchzīs patlaban iš jaunām sehdem, schoreis druski agrak nela parasts, laikam lai gahdotu arī apmekletajus reichstagam, jo kahds simts tautas weetneku peeder lā landtagā tā reichstagā. Trona runa, ar kuru landtagu atlāhja Būlowis, nedod nekādus pahsteigumus; ta veikališki pahrūnā fcho to un neaisteek neko, par ko waretu waldit viņai daschadas domas. Peem. it apbrihnojamī — te jau waretu teikt: pahsteidsoschi — sausi trona runa paeet ar pahris wahrdeem garam til swarīgam jautajumam lā kanala preelschlīsumam, kuru pagājusī festīā neisdevās ihest, un tas Mikēlam malsaja viņu vīna amatu. Tad tomehr domaja, lā waldiba fawu losoto ideju neatmetis, zels no jauna preelschā, un lā Thilens iſſaujas: „Vīnu (kanali) tomeht rāls!“ Bet tā domaja, tamehr Būlowu wehl tureja par vibru, lam netruhīst

energijas ari pret konserwatiwo partiju. Tagad nu trona runa waldbiba pate, ta falot, atsinuse sawu bankrotu, atsinuse, ta newar iswest to, to folijuſe, ta misu plaifa ir starp winas wahrdeem un darbeem. Goda pebz gan Bülowis apleezina, ta kanala ralſchana efot no leela ſvara preelsch wirſas tehwijas. Bet tad to daris? Bülowis teiz, ta "ſawā laifā" kanala preelschlikumu atkal eesneegschot. Schis nenoteiktais "ſawā laifā" ir tas pats, ko romeeschchi iſteiza ar sawu "ad calendas graecas", t. i. nelad! Un kapebz ſchahda waldbibas peelschchanas? Kapebz ta muitutariſs tagad walda reichstagā, un tur walda agrareechi, un agrareechi ir pret kanali. Tas ir jauns peerahdijums, zilſoti Bülowa politiſlais ſlateens wirſas arween us konſerwatiwo labo puſi. — Ar ſinkahribu wareja gaidit, ko Bülowis teiks par polu jautajumu. Aiffahrits tas teefcham tila, lai gan ſoti wiſpahrigi, un Bülowis te ſita us juhtam un ne us wehſo prahku. Ka waldbiba walſts austrumos aiffahweschot wahzeetibu, tautas godu un zeenibu, tas teefcham leeli teilt, bet ko wina ihſti domā darit ſchāi ſwarigā ſtarptautiſkā jautajumā, tas valika neiſteikts, un warbuht wina pate to nesin. Waj arween wehl peepatureſ polu apspeefchanas politiku, lura wahzu godam un wahzeetibai tikai laitejuſe, pastiprinadama polu radikalvo agitaziju? Ja waldbiba to grib labot, tai jaeewed gluschi zita ſistema, kas peewell un ne atbaida, eewehro taifnas lukturas prafibas, lai tas nahktu no lahdas tautas nahldamas, dod leelaku ſwabadibü walſts pilſonu paſchdarboſchanai un t. t., tee ir weenige ſihdselti nemeera iſnihzinaschanai, un ne muhſchiga aiffahdneneziba un avrobeschoſchanai.

Serbija. Itronamanteneeka jautajums dara waldbai dauds rupjju un galwas grosschanas, jo tas wehl arween naw isschlirts. Gan Melnkalnes knass grubeja dabuht fawam daudsinatam dehlam prinzip Mirko libgawu is lahma leelwalsis galma un pee tam, lai schi leelwalsis atshtu printscha zenteenus Serbijas trona mantoschana. Waj weens, waj otrs nolubks peepildisees, buhtu jaſchaubas. Jo ta zeltos starptautiskas domu starpibas no Austrijas puſes, tura ne labraht redsetu lahdū melnkalneeti us Serbijas trona. Labakas zeribas jau buhtu la kandidatam pretendenta Petera Karageorijewitscha wezakam dehlam, kas patlaban stude

Peterburgā. Ari Serbijā pastahwot wehleschanas, kura gribot lai 1904. gadā, lā simtgadu peeminas deenā serbu leelai iestibat sem Karageorgijewitscha vadibas, karalis Aleksanders iessludinatu šchī warona pēznaheju par tronamanteneku. Serbijas galma aprindās dīsīd, lā karalis tam nebūt neesot pretim.

Bulgarija. Amerikanu misionareene Ellena Stone pirms pavašara wehl laikam valā netiščot. Bulgaru laupitaji, kuri jau lopšč septembra tura saguhſtitu Ellenu Stoni lihds ar vinas pavadoni Tschillas lundſi, juhtas til droschi no waldbas eerehdneem, ka negrib ari atstaht fawas seemas nometnes omuligās sahdschās. Tapehz saguhſtitas vini tureshot apflehytas lihds pavašarim un tad, tikai sanēhmuschi iſpirlchanas naudu, wediſhot tās laula no kalnu slehptuvem. Sarunas starp amerikanu eerehdneem un laupitajeem atkal pahrauktas. Abas puſes neustīgas weena otrai. Laupitaji prasa naudu pirms valā laiſchanas, amerikani grib maksat tikai, kad saguhſtitas buhs teem rolā. Rahds Tschillas paſihſtams redzejis Tschillas lundſi waigu waigā un teiz, ka saguhſtitas nemas neteekot til pahraf stingri usraudſitas, tā ka pat duzis duhſchigu wiħru waretu fargus pahrsteigt un abas feeweetes aſtwabinat;

Kina. Lai laupitu noteikosham gadam wina weenigo paschapšinu, la winsch wišmas Kina nodibinajis meeru un eewedis zeenibu pret kriſtīgo tizibu un Eiropas kulturu u. t. t., tad paſħas gada beigas Kina parabdas atlal nemeera ſiħmes. Jau wairak deenas atpakał telegraſs nesa ſinas, la Ningiaſuā no kauts weens kriſtīgs mifonars un trihs kriſtīti kineeschti. Un ſchi ſina tagad pilnigi apstiprinajusēs. Bes tam jau biſlapa Anzera ſinojumā par Kinas kriſtīgās miſſias ſtabwolli bija runa par to, fa kineeschu eenaidz pret kriſtiteem nebuht nam rimis; nu to atlal apstiprina Gammons, amerikanu Kinas bibeles fabeedribas preeſchfehdetajs. Leeta ta, fa us leelwalſtju pawehli kineeschu eerehdneem bija jaſvod un wiſur jaſplahta oſijalis rafsts, kura kineeschu waldbiba noschehlo un nosoda wiſu, fo kineeschu nemeerneeki fauna darijuſchi eiropescheem. Gammons nu pats farwam azim pahleezinajees, la rafsts fastahdits ta, la winsch tikai leelas nosodam un noschehlojam, bet lad tuval pahrdoma, tad nolamā ſweſħas leelwalſtis un zilbina nemeerneekus un to warondarbus. Gammons ari redsejis, fa Kina gaifčā deenas laiſla lauſch meera protokola noteikumus, jo pa Yangtse upi ildeenas westi tubkloſchi laiwu lahdini ar eerotscheem! Winsch peebilst: „Man jadomā, la beigas nemeereem wehl ſen naw nahtuſħas, un fa pebz 10, waj pat jau 5 gadeem mums buhs karſch ar Kina, lahdū paſaule wehl lopſch gaduſimteem naw peeredſejuse. Kina tagad ta gatawojas us wiſu fo, fa wehl nelad naw gatawojusēs. Wina reorganisē faru armiju us laħrtigi prahligeem pamateem, un nahkoſħais meħginajums buhs miljigs spehla un brefmijgs ſelu jinā.”

— Ari Woitschiks, kas pats bijis Kina un tuvu
stahwejis Walderse'am, lahdā preefschafsumā Winē, apgal-
wojis, ka Kinas ekspedīzijas vanahkumi ir tilai pahrejoschi un
ka ja dauds, tad us desmit gadeem-war statitees ka us abreja
meera laitmetu. Paschi kineeschti steikusches, ka europeesch
usbrukumu wini fajutuschi tilai ka adatas duhreenu, kas gan
sahp, bet dñishwibai naw laitigs. Tam, ka jau dascham
duhreenam esot pat labi angli: daschs fnaudejs esot usmodi-
nats, wiſa mongoli rabſa esot tagad lajhās un gatawojotees
us aiftahweschanoſ. — Is Washingtonas websta "Daily
Telegraph", ka daschas Eiropas leelvalstis zehlufschas ēernas
pee Saw. Walſtju waldbas par to, ka ta ſlapojot us Kini
jau tagad kara materialu un tā lauschot meera protokola
ſwarigalo pantu. Un ko Saw. Walſtis atbildejuſchias? winas
norahdijuſchias us to, ko burtgs ſala, proti, ka meera protokoli
teikts, ka Kina neewedischot ne eerviſchus, ne muniziju, ne
eeroſchu fabrikazijas materialu. Ja nu Kina
to eewed, tad wiſa ir valniga un ne Saw. Walſtis.
Tas lihgumu nebuh neesot lausūchias, jo tas us tam nemas
neſihmejotees, bet til us Kini. Eiropas leelvalstis tomehr
esot zitabās domās, proti, ka ari Saw. Walſtim jaaiſlavē
wiſadā ſiaā kara materiala eewſchana Kina. — Ka notiſuse
Kinas galma atgreshanās Pekingā, ſiavots telegramās.

Tschile un Argentina. Robeschu kildā eezeltee schkireju teefas lozelli Londonā isteikuschi wehleschanos, lai kahda ismellechanas komisja tuhlin apzelotu tos apgabalus, par kureem noteel abu walstju starpa kilda. Ta schkireju teesa zer drihsal tilg galā ar sawu spreediumu. Anglu waldiba preefchlikumam peebalsojuse un schkireju teefas lozeklis Toms Holditschs ar wairakzem eerehdneem un leetpratejeem tuhlin dosees zelā us Deenwidus-Ameriku.

Teesleettu nodata.

"Jahnu wakars" ar nesaimigām sekam. Veel-jumpraweeschi (Rigas aprinkī), zil winus pasihstu, ir wis-pahriū „omuligi” un weesuhiigli laudis. Bet wini ir ari duhschigi „famu teesbū” un goda aistahwtajī un daschi ne-reitī fħai finā eet ari, tā fakot, „pahri pahri robeschu”. Behrngad „Jahnu wakarā” pee „Bez-Guhseñu” fainmeeka Andreja Menza bija sapulzejuſches vulžiſch kaimiņu un ūvineja jautru-fatiſigu „līgo wakaru” . . . Geradās ari fahds Andrejs Kurpneeks, kuresch, blakus peeninot, bija jau labi eementis. Meestiku un „rudstī” eebaudot, Kurpneeks pehz fahla leelitees ar naudu. Us to fahds, Grīķis, eebilda, ka ta jau neesot wina pascha, bet ūvees nauda. Izsiezīls kilda un kilda Kurpneeks eekta Grīķim pa austi. Schis bija par zehloni, ka fainmeeks uſaizinaja Kurpneelu, lai tas wina mahju aistahj. Kurpneeks tad ari, „aīs dušmam schnahldamš”, iſgahja no istabas. Bet wiſč palila pagalmā un, leelifti uſbūdinats, lamajās un dausjās pee durvīm un garlogeem. Wairalas ūveeetes mehginaſa winu apmeerinct. Bet tas tām neisdewās. Kurpneeks aheļjās jo wairak. Tad no istabas Kurpneeka apmeerinaschanas noluħla vagalmā iſgahja fahds Menza weefis — Andrejs Raibais, kuresch bija Kurpneekam pilnigi ūveeschis. Tliko Raibais bija pee Kurp-neeka pēcgaħjis un fahla ar to farunates, Kurpneeks to tuħlin ar niſtu speċreenu kruħtis pagħażsa gar semi un tad fahla dausit ar rungu wina galwu. Iſskreħja zitt „Jahnu behrni” un steidsas Raibajam palihgā. Bet Kurpneeks bija

jau projam un Raibais guleja semē bes dīshwibas. Wehlak
ismellejot israhdijsās, la winam bija fatreekti abi sfokta
kauli un kallā pahrrautas wairakas aīns dīshflas.

Kurpneelu pehz leelakas mellechanas atrada tikai us
rihta puž, „saulei kalna galus rotajot“ . . . Winsch bija
paslehpées kahdā laiminu mahjā istabā sem gultas. Reibulis
un ushudinajums bija jau išgājiš un noseed sneelam nu aufa
— behdigis, druhans „Jahnu deenas“ rihiš. Ganisch wehl
„lihgoja“ sawus lopinus ganibās dīshdams un b r i h w ā
dabā preezadamees par loscho rihtu un jauko dabu. Bet
neprahrigais noseedneeks, kas par taudu bija kluvis lau-
damees semi aistraatees no dušmam, zeloja tagad us apzeeti-
naschanas weetu Winsch wairs nebija b r i h w s! . . .
Kurpneelu sauzu pee atbūdības us ūod. lit. ust. 1484. p.
2. d. pamata par ushudinajumā t̄sdaritu nah-
w i g u e e w a i n o f chanu.

Lieetu isteesaja Rīgas apgalteesas kriminalnodalā. Gan Kurpneels mehginaja attaisnotees, la winsch noseegumu isdarijis, tikai atgaiņadamees. Bet tas winam negribeja isdotees, jo viņš apstahkti leezinaja tam par faunu. Apgalteesas spreedums bija, la Andrejs Kuryneels, 24 gadus vecs, atnemot tam viņas fewiņšķķas kahrtas teefibas un preekfchrozibas, teik nodots uz 3 gadeem arestantu pahrmahzibas nodalās.

J. Kr.

Likai wahrda deenas dehl. 1899, gadā 29. junijā,
(Peteru deenā) pēbzpusdeenā, eegahja brahti Pilschitschī, Leelā Lubanes celi Nr. 1 efschā wihsuiss un ussauza tur aiz busetes stahwoscham Peteram Osolinam: "Ej, tew schodeen wahrda deena, tew jaismals!" Kad Osolinisch atbildeja, la neesot eespehjams wiseem ismalsat, tad weens no Pilschitschileem sagrabba wihsuissa benki un to sweenēdā Osolinam galvā. Tagad iżzehlas pluhlschanas, zaur lo abus brahtus Pilschitschikus. D. issweeda no telpam un finams, ne bes eewainoschanas. Gewainotee nolkluwa polizijas nodalā, kur tila fastahdits protolols un leeta nodota ismelle-schanā. Leetu isteesaja 1901. gadā 17. dezembrī Rīgas aygabala teesa. Leejineekus no pratinajot, vilcetas polizijas ahrīs H. Igs, kuraam wehl reisi teesa līka turpat apluhlok un apleezinat par toreisejo aishrahdiju wiha raportā par saistu W. Pilschitschiku, apleezinaja, la V. faktroplots us wiseem laiseem no toreisejeem stieeneem un tā tad darba nespēhīgs. Fuhrmans, tas V. Pilschitschiku wedis us poliziju, apleezinaja, la Osolinisch wehl ahrīs durwim Pilschitschikam krahvis ar benki trihs reises par galvu. Us schahdam apleezibam pēbz vailga starpbrīhscha teesa pafludinajā spreediumu, la Zehsu apriņķa seminālam Peteram Osolinam atnemtas wihas lahtas un personības teestbas un tas nododams arestantu vahrmahības nodalā us 1 gadu un 6 mehnescheem. Osolinisch bija atwests pee teesas no zeetuma, kur tas ispildija jau pawašari no aygabala teesas nospreestos diwus mehneschus zeetuma soda, par V. Pilschitschika brahta pēlauschanu, kuru spreediumu ari teesu valata aystiprinājuse.

Mahzitaja prahwa. Waldoschais senats schinis
deenās apstiprinajis Rīgas apgalteesas spreedumu, pehz
kura Alulknes draudses mahzitajs A. Blamshs tila atzelts
no amata. J. Kr.

avtajumi un atbildes.

A b o n. Nr. 5280. Semes nodokli Baltijā tiks drihsā laikā pahrtalfei, kā finoja awīes; pahrtalfechana tiks išdarīta tanči nolužkā, lai nodokli tīltu weenlihdfigak iſdaliti, sa-mehrē ar labumu un eenesību. — Ja Juhs atrodat, ka nodoklis Jums uslīkis nepareīša mehre, tad greechatees pēc nodokli pahrwaldes. — Otrs jautajums par apalschwirf-neeku skolu ir jau foti beeshi iſflaidrots un teel varastī latru gadu atlahtoīs gada pirmos mehnēschos. —ns.

Abonentam A. B. C. Eng — B. Juhsu jautumi ir deemschehl pahral plaschi un speziali, lai us teem waretu muhsu aprobeschotäc telpäs dor peeteeloschu atbildi; bes tam winu isschikirschan aksarajas no daudseem übleem tuwaleem apstahlteem, kuri mums nesinami. Jums wißlabak jagreeschäc pee adwolata, ar kure warat übli un wißvüsigi leetu pahrunat. Sche tilai waran peesühmet, la Juhsu teessbas dibinajas us kontrakti, kusch dara leekas fémischlas atkaujas. Kaimina dsirnawas naw us täc paßchäc upes, un wißch war protestet zaur suhdsibu, tilai peerahdot notikuschos saudejumus waj nenowehrschamäc breetmas. Jautajumu, lahds saudejums Jums waretu zeltees no kaimina dsirnawam, peektihit buhwtechnikai. — Muhscha renti saweem wezakeem Juhs warat noralslit ari la libgumu. Dokumentu par to Jums wißdä finä nahlsees fastahdit pee lahda notara, kusch tad ari aksrahdis, lahda forma wißwaikal peemehrojas Juhsu wehlejumeem un noluhleem. — Athildet zaur wehstuli mums naw eespehjams, isinemot tilai wißretakos gadijumus.

Tondu un akissi kuru. Wiañ 31 deiembrî

Substantivini nominis mandib

			Pirž.	Bahrđ.
5	proz. 5. inskripcija no 1854. g.		110	—
5	premijas ajsnehmumu 1. islaid. no 1864 . .		475	480
5	" " 2. " " 1866 . .		365	370
5	" " muisčhn. agrarb. no 1890. . .		253	258
4½	eelsch. ajsnehm. no 1893		99³/₄	100³/₄
4½	" " 1. islaid. no 1887		—	—
4½	" " 2., 3., 4. islaid. no 1891		—	—
4½	eelsch. konf. dselsj. ajsn. 1. iſl. no 1890 . .		99³/₄	100³/₄
4½	" " 2. " " 1892 . .		99³/₄	100³/₄
3½	muischeeku agrarbank. kihlu sīhmes . . .		87	88
4	"		—	97
4	semneeku " " " " . .		—	96
4	waljs. rente no 1894		95³/₄	96¹/₂
3½/10	sem. kred. kihlu sīhm. konverſ. oblig.. . .		—	94

ed. Kihlu sähm. konverf. oblig..

Dzelszela obligācijas seltā.			
4	proz. Rīgas-Dvīnīšas dzelszela atzīja	173	—
4	" Dvīnīšas-Witebskās dzelszela atzīja	181	—

Dr. Peters Perlbachs

runajams 2568
aušu, deguna, kaļa un kruhschu
slimibās no 9—11½ un 4½—6.

Terbatas eelā 18, 2 kr.

Sanderas Martinsons tūniga mahjā.

Privata klinika un ambulanze.

Dīrnu eelā 64 (starp Aleksandras un Terbatas eelām.)

Behrni slimibās: Birmeenās, otrdeenās, zeturdeenās un peekt-deenās no 3—4.

Kirurgiskās slimibās: Katru deenu no 11—12.

Aufu, deguna un kaļa slimibās: pirmdeerās, tretdeerās un peekt-deenās no 2—3.

Azu slimibās: Katru deenu 3—4.

Ahdas un dīsumma slimibās:

Katru deenu no ½—1½ kr.

Nervu slimibās: Katru deenu no plst. ½—1 kr.

Mahja 50 kap.

Sovn ahrs.

H. Gotliebs,

Runas stundas no 10—1 un no 4—5 pēdži viss. Kafu eelā 35, Kauf eelās tūnī. M 1161

Poliklinika

abdas un dīsumma slimibās,

Rīga, Schluhan eelā Nr. 16,

Starp zītu tīmekļschana ar elektro

spārnschana, abrīšana

ar elektrizitati. M 2423

Slimnefus peenemu katru deenu

no plstien 12—3 pusdeena.

G. Simonson,
estahdi vahrvadloščs abrīšs.

Vahrvadloščis no ahrīemēm peenemu

slimnefus C9645

abdas, faunuma, fisičkās

puhschā un weneriskās

slimibās

ildeenās no p. 9—1 un no 5—9 v.

Dr. H. Levy's,
prakt. ahrs, Rīga.

Suvorova eelā Nr. 10,
vietinē Behrmakadahram.

Kretns dahrīneeks

lam labas leezibas, ar mutes
wahdeem war veeleitīes un tūbīt
war drīsh eslahtes Gūlbenes mahjā
taja munīčā. C10198

Dreijataja mahjeli
war veeleitīes Gerrudes eelā 29,
pee dreijat. meistara J. Winkelmann.
C 10202

Ekolneeki

atrod labu un lehtu viesīju. Saruna
freemu, frantīku un māju valodās.
Papildu stundas. Tronamantneels
bulvarī Nr. 6, dī. 9, pee Ekofojas
W. Kirkein. C10139

**Semneeku
mahja** O 10210

vahrdodama Kurīni, 3 werles no
Dīvīstas. Arānas sēmes 45 dejet.
Augu dāhrīs, 3 dībūvomas eħħas
un wijs samneezibas eħħas.
Tuwatas jīnas Dīvīstas pee kapitana
Michailoma, Peterburgas īħotejā,
Frejmana namā, pretim dañnizai.

Skroderi īħusjama maschina
leħti pahrdodama Brumeneeku eelā
Nr. 59, dī. 12. C 4089

F. M. Dostojewska

romans, diwās dalās:

Brahli Karamasowi.

Latviski tulkojis P. Pauls.

499 lapas puses bejs un mahja 2 rbl. 80 kap.,
pa pastu peesuhrot 3 rbl. 04 kap. — us pehzmafsu
(надлеж. плат.) 3 rbl. 20 kap.

Ernsta Plates

drukatawa, hurtu leetuwe, foto-kimigrācija, Rīga pee
Petera bañizas un grahmatu vahrdotawa, Skahrī
eelā Nr. 13.

Otrā Rīgas Krahi-Aīsd. Sabeedr.

peenem noguldījumus un iſneebi aīdewumus, katru darba deenu no
plst. 10—2, un wehl pa ſeideenās wafareem no pulsi. 7—9, lai
to darītu peeejanu ari teem, kas par deenu novālīgi. Osolins funga
muhru namā. Dīrnu eelā Nr. 66, tuvu pe Terbatas eelas.

Sabeedrība makša par noguldījumem 5½—6% un nem par
aīdewumeem vret wehrtspapireem, obligācijam un tīklam, ta ari vret
galveneemeem no 7—9% gadā.

1) Schai Sabeedrība parādu raksti svabadi no krons nodokleem
un progentes ūf iſmakatas noteitta leeluma bēz kaut ūdērem
atvilkumeem frontā par labu.

2) Par galveneemeem war buht ari nebedri.

3) Noguldījumus peenem, ta no bedreem, tā ari no nebedreem.

1043 Walde.

, „Deenas Lapa“,

Mahjas Weefis,

, „Mahjas Weesa“

, „Mehneschraksts“

un „Dīesmu Puhrs“

1902. gadaun
parakstot un fanemot manā weikalā

Tukumā mahjā:

„Deenas Lapa“

us ½ gad. 5 rbl. — kap.

½ 2 50

¼ 1 25

„Mahjas Weefis“

us gadu 2 rbl. 75 kap.

½ 1 45

„Mehneschraksts“

us gadu 2 rbl. 80 kap.

½ 1 50

„Dīesmu Puhrs“

us gadu 1 rbl. 30 kap.

Laiķiſti fanemami manā weikalā
tās pašas deenas waferā, sad iņahī.

J. Virsgals,

grahm. tirgotais Tukumā, Leela

celā Nr. 7. C4975

Mechaniski

avstatami un ūf pagatavoti us ap-

fielieħħan Antonijas eelā Nr. 4
pe galdeelu meistara Wüller. 888

Stop!

Jau iħnaħloħħas

Reku - Weesona

original-kuplejas

ar vilnigu flaweru paravdijumu

A. Tur war i pastilpot?

B. Kas laħżim medu dos?

C. Nani pikis — ergo pums!

dabujamas iħiġiās vilnigatās grahmatu

tirgotawā, Suvorova eelā un

Seltina grahmatu tirgotawā,

Terbatas eelā. M3061

50%

etāupa dediñamo materialu

jaunās patentefas kurinamās

etāisej sem nosaukuma

„Bona“ kurinajama ee-

taije, preelsch pilħtem un

krasħem, kurinamās artorfu,

oglem un maltu. „Bona“

kurinajamās etāisej

atħiftas par loti praktiskam un teigamām no architetkeem,

namu un weesnizu iħpasħnejkeem un latra, tas tās

jau leeto.

Dabujamas

F. Kolberga kga faktori,

Rīga, masā Minsterejas eelā Nr. 1.

Baltica

schrijmaschinas

familijas un amateerejibas waħażibam, ta ari

mabsiġi iħiġiās waħażi, iħiġiās iż-żgħix

teżżejja, jaħbi iż-żgħix

peen. M421

Jahna Kronberga, Rīga,

Kungu eelā Nr. 28.

Besmaħħas pamahħiżha modernas mahħslas iħschuwomos.

Baltica welospipedu fabrika un iħlabosħ darbniza.

Rīga, Kauf-eelā 10.

Harmoniumus,

labato frantsi un amerika-

neeshi fabrikati, ta ari no

slavenatħam waħażi fabrikam.

eteitħus no ħlawza, Hensel,

Lisza, par 85, 100, 110, 135,

150, 160, 175, 190, 200, 225,

240, 250, 30, 325, 350, 400,

450, 500 rbl. un dahrġati,

peen. M421

Wihhs jittu musikas instrumentus

in peederumus

wi fu leelak i swieħli peedahwa

D. Makowsky,

musikas instrumentu spzial - magħsina,

Rīga, Kauf-eelā Nr. 10.

Jul. Heinr. Zimmermann musikas instrumentu fabr. weetn.

Leipzig, Sw. Peterburg, Maskava, Londona.

Rīga, Kauf-eelā 10.

Ernst Plate

romans, diwās dalās:

Brahli Karamasowi.

Latviski tulkojis P. Pauls.

499 lapas puses bejs un mahja 2 rbl. 80 kap.,

pa pastu peesuhrot 3 rbl. 04 kap. — us pehzmafsu

(надлеж. плат.) 3 rbl. 20 kap.

druckatawa, hurtu leetuwe, foto-kimigrācija, Rīga pee

Petera bañizas un grahmatu vahrdotawa, Skahrī

eelā Nr. 13.

druckatawa, hurtu leetuwe, foto-kimigrācija, Rīga pee

Peter

